

Gazeta literară

Anul IX (nr. 421) 14
Joi, 5 aprilie 1962

8 pagini 50 bani

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

Ov. S. Cohnălniceanu : Cronică literară

Teodor Balș „Secvențe din Oltenia”

Ion Lăncrăjan : „Topirea zăpezilor” (fragment din romanul „Cordovații”)

Tudor ARGHEZI

Năluca

Gindindu-te, secundă cu secundă,
Iți fuge chipul ca-ntr-o undă,
Care ți-l scoate și-l afundă,
Prin pietre, umbră și răchită,
Și tot mai lămurit nedeslușită.

Creionul se muncеște să te prindă
Și te arăți și pieri ca-ntr-o oglindă.
Schifind mereu profurile și conture
Începe timpul gol să mi te fure,
Dacă printr val, tu, cea adevărată
Ai tresărit și ai pierit îndată.
Nici vocea, nici privirea nu mai vin.
Te-ouă, te văd din ce-n ce mai puțin
Și respită-n mine, fărîme și crîmpeie,
Te-adun și nu pot strînge din ele pe femeie.

Mihal NOVICOV

CRITICA ȘI LITERATURA SATULUI DE AZI

Răsfoind numerele din martie ale revistelor noastre literare și dai seama cum încep să rodească rezultatele pozitive ale conferinței pe țara a scriitorilor. E îmbucurătoare prezența mult mai activă a artiștilor cavensului în viața obștească, participarea lor nemijlocită la acțiunile concrete în vederea desăvârșirii construcției socialiste. Construcția socialismului la sat a intrat acum într-o nouă etapă. Participarea mai activă a scriitorilor la transformările socialiste din viața satului s-a reflectat și în scrierile, reportaje, poezie publicate în „Gazeta literară”, „Tribuna”, „Luceafărul”, „Conștiința”, demonstrând de cele apărute în presa socialistă centrală, precum și în zărele locale.

În aceste zile de viață literară sînt îmbucurătoare pentru că reflectă înțelegerea scriitorilor de a rămâne pozitiv la îndemnul partidului privind înțelegerea legăturilor dintre ei și viața populară, pentru că reflectă ecoul puternic pe care l-a avut înconștința scriitorilor cu privire la sarcinile George Gheorghiu-Dej la Conferința pe țara a scriitorilor. Astăzi, mai mult ca orînd, scriitorii de toate generațiile sînt ferm convinși că „opere care se și croiesc drum spre inima oamenilor, intrînd în frînca lor timpului, nu pot fi scrise din fuga condeiului, ci sînt rezultatul cunoașterii adînci, al studiului îndelungat al realităților, al unui sustinut efort artistic, al muncii de mișcă a creatorului, pe lângă de modestie și exigență față de roadele trudei sale”.

Participarea activă a unui număr însemnat de scriitori la deplasările efectuate în ultima vreme în numeroase sate, e deosebit de îmbucurătoare și pentru că ne dă dreptul să o considerăm și ca un început de înlăturare a unui sir de lucrări de paternă rezonanță artistică.

INCREDERE

decit încheierea primelor forme de conștiință umană. Ar fi suficient poate să ne închipuim zburcîndu-ne creator al nopiilor de iarna nedormită, cînd în discuțiile purtate în seapă închisă a familiei, a părinților și copiilor, în luptă cu propriile contradicții care au rupt cămașa îngustă a vechilor adevăruri, a licărî prima rază a luminii care creștea și care a inundat acuma toată țara.

Este cazul să amintim aici, de vastă muncă politică și organizatorică pe care a dus-o în tot acest timp partidul nostru, de treptele pe care an de an, sub conducerea lui, le-am urcat pe drumul transformării socialiste a agriculturii. Grija părintească și ajutor neprecupețit, răbdare și înțelepciune, clarviziune politică, entuziasm și luciditate științifică, stat prețios, prevedere și înțelegere profundă a evenimentelor, căldură și consecvență, activitate teoretică și acțiune practică încununată de succes și pe deasupra tuturor, încredința categorică cu privire la respectarea cu sfințenie a liberului consimțămînt, iată ceea ce a caracterizat politica partidului în această vreme, și ceea ce a dus, în primul rînd, la încheierea colectivizării.

Trebuie de asemenea să amintim de exemplul viu, copleșitor prin însăși existența sa, al gospodăriilor agricole fruntașe. De la primele începuturi de gospodărire socialistă din 1949 și pînă la gospodăriile milionare ale anului 1961, aceste forme noi de viață socialistă au asaltat cu puterea obiectivității și a concretului, cu puterea noului și a rezultatelor uimitoare ale muncii, conștiința jărnimii noastre și zi de zi și-a făcut loc și s-a slăbit ideea superiorității agriculturii socialiste. Masa jărnimii noastre muncitoare s-a convins treptat că gospodăria agricolă colectivă înseamnă: producții mai bune și mai mari, venituri imposibile de realizat în trecut, de muncă omească plină de demnitate, înfrăjurare și respect reciproc, prețuire umană după muncă și capacități și nu după poșoane, case noi, mobilă nouă, electricitate, radio și televizor, aragaz și motocicletă, școli și cămine culturale, biblioteci și cinematografe, cu un cuvînt o viață mai bună și mai fericită, a cărui realizare sigură stă în puterea minții și a brațelor oamenilor uniți.

Pe lângă cele de mai sus, însă, la desăvîrșirea acestui proces de lămurire alii de complex și alii de uman în esența lui a contribuit în mod deosebit și într-un fel cu totul specific sentimentul pînă de mărșă și vigurozitate al încrederii milionelor de țărani în politica partidului nostru, în frînca și idealul social al orînduirii noastre revoluționare, democrat-populare. La aceasta se adaugă încrederea jărnimii noastre în forțele sale proprii, în marea sa capacitate de muncă și de creație, în posibilitățile verificate practic de-o experiență istorică, a fărînit unei vieți noi, mai bune, îmbelșugate, încrederea în viitorul socialist al patriei noastre. Cum, de asemenea, trebuie să mai adăugăm încrederea nestăruțată pe care partidul nostru, partidul clasei muncitoare a avut-o în forțele revoluționare ale jărnimii noastre, în nesecatul izvor de creație al poporului nostru, încrederea a cărei expresie o găsim în legătura indestructibilă dintre partid și popor, dintre năzuințele maselor muncitoare și idealul nostru socialist.

Aurel MIHALE

Caracterul publicistic al criticii

Critica literară este fiica bună — una din cele mai tinere, de nu mă înșel — a publicisticii în înțelesul cel mai propriu. S-a născut în secolul trecut din jurnalistică. Nu întotdeauna însă critica se arată mîndră de originea ei, ba se înfrîmpă uneori chiar să-i fie parca regine de părinți și așezămîntul copiilor de țărani de altădată, cărora apăsător „domnișori” nu le plăcea să fie măști alături de cei ce le dăduseră viață, se sforțază să se îndepărteze de publicistica la care mai are distanță. Nu lipsește nici la ea aspecte de manifestări — și ele cămășoase, firește, criticii înseși.

Critica literară — se spune în Darea de seamă, prezentată la Conferința pe țara a scriitorilor — nu ce reuși să-i îndeplinească importanta sarcină pe care o are în dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, decît îndreptându-și simțitor caracterul publicistic, după exemplul strălucitor al criticii democratice revoluționare ruse, al criticii noastre

progresiste (Gherea, Ibrăileanu) și al criticii literare sovietice”. Pentru cine scriu criticii literari, în definitiv? Scriu, sau ar trebui să scrie, întâi și întâi, pentru publicul larg cititor. Rostul articolelor de critică nu poate fi altul decît acela de a determina curente de opinie în favoarea sau împotriva unor fenomene, unor tendințe ce se manifestă în literatură. În educarea estetică, și nu numai estetică, ci ideologică, politică, morală cetățenească, într-un cuvînt a maselor, criticii au de dat o contribuție decisivă, sprijinind tot ce e înaintat în creația literară, tot ce reflectă veridic și bogat realitatea contemporană și-i exprimă cu forță artistică tendințele de dezvoltare, combatînd tentativele epatantiste, înclinările de a face concesii gusturilor mic-burgheze, pervertite. La inima cititorilor merg, natural, numai așele scrieri, fie ele poeme, romane sau articole de

critică literară, care le vorbesc despre ceea ce-i interesează: despre viața, preocupările, năzuințele lor. Un articol care nu mă ajută în profesia mea, în activitatea mea obștească și în viața personală, în care nu găsec sugestii pentru soluționarea unor probleme pe care viața — viața de azi, viața noastră — ni le pune în față, un asemenea articol a fost scris și tipărit degeaba. Mai apar articole de acest soi, nu rareori, în presa noastră literară. Am și eu pe conștiință astfel de producțiuni.

Criticii noștri — citim mai departe în Darea de seamă a conducătorii Uniunii Scriitorilor — se mărginesc adesea să analizeze fenomenul literar în sine, dînd astfel articolelor lor un caracter tehnicist, îngust, de specialitate.

Pentru cine sînt scrise articolele noastre — Dumitru MICU
(Continuare în pag. 9)

Toate plugurile ard...

Cînd a plecat pe poarta gospodăriei colective, Adam stia că n-o să fie primit cu fiori. Și așa a fost. Flori nu l-a dat nimic. În schimb, președintele — un băiat tînăr, roșovan și înalt, poate cel mai înalt din sat — l-a prins cu mințile de umeri și l-a scuturat zdrăvănit. Adam s-a lăsat copleșit, s-a întredă și a ris. A ris și nevastă-sa. Apoi au intrat în sediu.

— Aici e contabilitatea, aici biroul brigadierilor, aici ai președintele, iar aici locuința dumitale...
Adam l-a privit înrăit.
— Pînă îți construim o casă nouă, e adăugat președintele.

Camera era deja mobilată. Nevastă-sa a deslăcut bagajele, iar copiii (șase ani încă neimplinți) a și făcut o impresie prin sediu, nebagat în seamă de nimeni. Curînd s-a întors bucuros, cu o pară enormă în mînă. O luase dintr-un dulap. A încercat să mișce din ea, dar dinții de lapte au alunecat scîrțîind. Era o pară de gips, material didactic pentru cercul agrotehnic.

În biroul brigadierilor, Adam luma și se uita pe geam. Străzînînd luma să pice în rig-zag farfuri de ghetei istovii și pînă în mînă de ploșcă.
— Vrem să obținem 5000 kile boabe de pe 250 hectare... — îi suncea președintele, înfășurînd copia unui raport pe care tocmai îl înaintase raionalului. Dar observînd privirea absentă a celui din față, se întrerupse. Tânărul tăcerii îl țese pe Adam.

— Lăsați-mi pînă mîine herța — se rugă el — dați-mi și planul de producție și darea de seamă pe anul trecut, și o să le studiez în tîna la noapte.

Rămăs singur, cu hîrtiile în față, simți cum obseșea îl dispare ca prin farmec. Începu să citească. Virful creionului trece pe deasupra fiecărui rînd, lăsînd linii groase sub cuvintele sau cifrele din care se naștea o idee, o întrebare, un tic. Copilul și nevasta se culcaseră. Într-un firz, Adam se strecură sfîcîl. Satul era frumos, cu case bune, traînice — multe dintre ele noi — cu lumină electrică, radio-

AGRONOMUL

curș special. Producția era acum de 1400 litri pe fiecare vacă, dar va trebui să se dubleze într-un an, pentru că vacile erau de rasă.

De aici a trecut la atelierul de fierărie, înăuntru era zgomot de fier lovit cu barosul și fum de mangan. Fierăful, — un uriaș, pe nume Gheorghie Weg. A stat de vorbă cu el aproape un ceas. Acest Gheorghie Weg stia pe dinafară toate cifrele pe care le avea el, agronomul, în buzunar, ba l-a prezentat pe o hîrtie de caiet dictando și un proiect pentru modernizarea unor semănători vechi, precum și unul pentru un decolaj ce putea fi construit la grajduri, aproape fără nici o cheltuială. La urmă, Gheorghie l-a chemat la el acasă (avea o casă nou-nouă, cu televizor, cu aparat de fotografiat „Zorki 4”, agățat la vedere pe perete), au băut un pahar de vin, s-au înălțărat pentru înfrînțarea unei echipe de fotbal și a unei fanfare.

Se inserase bine cînd s-au întors la sediu, adică acasă. Nevasta și copilul dormeau. S-a așezat la masă, a scos iar hîrtiile și a căzut pe gânduri. — Se ridică, așadar, o mulțime de chestiuni importante... Gospodăria era aproape de oraș, un puternic centru muncitoresc. Deci trebuiau dezvoltate, rapid două ramuri deosebit de mănoase: zootehnia și legumicultura. În primul rînd, vaci cu lapte, cît mai multe și cu producții mari. În plan 2 se prevedea și construirea unui grajd care costa 80.000 de lei. Nu! Cu banii ăștia să se cumpere vaci, să se cumpere imediat; grajdul se poate face și cu lemnașle mai vechi, din palântă. Fără lux! De urgență trebuiau, de asemenea, scolă-rizași mulgătorii; cei noi să meargă, toți, pe rînd, de două-trei săptămîni într-un G.A.C., să învețe meseria de la mulgătorii cu experiență.

Legumicultura, la rîndul, putea duce pe ușor milionari. Dar să fie vorba de suprafața destinată ei să fie dublată; piața orașului să fie plină cu legumele și zarzavaturile lor; să aibă acolo un chioșc permanent.
Aprins o țigară și se gîndi. Să treacă sau să nu treacă asta în plan? Nu să li se pară curva o trăznaie? Dar dacă ideea ar prinde viață, ce bani ar curge pentru gospodărie! Să se construiască o seră uriașă, încălzită cu aburi, prin termoficare, cu ajutorul uneia din întreprinderile de la marginea orașului. O conductă de cîtiva kilometri ar costa ceva, dar banii ăștia s-ar întoarce înștit de pe urma trifandurilor care ar umple pietele orașului toată iarna.
Miezul nopții se scurse în liniște, gîndurile pe îndelete, ideile se lumină și se rotunjeau... Prînzul de muncă și prima noapte de vise se arătasă rîndine.
Agronomul acesta venise aici de la oras. Avusese acolo o funcție care... nu prea era legată de meseria pe care o învățase.
— Ce-ai fost înainte? I-am întrebat.
— Se cam codea să răspundă.
— Îți spun, dar numai dumitale. O să te mir. Am fost ziarist. După terminarea facultății mi s-a propus să merg la un ziar. Dar nu mi-a plăcut meseria. (Nu, vreau să te jignesc). Zgîrîm hîrtia degeaba. Cum se zice, n-aveam „microbul” în mine. Pe urmă, m-am gîndit că țara are mare nevoie de agronomi. Am venit în meseria mea. Ce zici?
— C-ai făcut bine.

Ion BAIȘU

FLORICA CORDEȘCU

Cărți gratuite

Cronica literară

FRANCISC MUNTEANU: PRIETERUL MEU ADAM

Ce curios autor e Francisc Munteanu! În câteva pagini îți dă sentimentul omului care cunoaște nenunțat intimplări ilustrative pentru dramatismul epocii noastre, zeci de biografii în măsură să furnizeze singure materia unor romane dense, de asemenea al prozatorului subștăncial, care, mizând pe semnificație și autenticitate, nimeresc ușor tonul exact și povesteste degajat, fără să caute efecte stilistice speciale, sigur fiind că este rezumat din însăși mișcarea precisă a națiunilor. Dar tot el cade adeseori într-o plătitudine dezamăgitoare, lasă neisprăvite enorm de multe lucruri interesante schițate inițial, își pierde pe drum suflul epic și nu odată adoptă un mod de a istorisi conventionalizat bazat pe cele mai uzate clișee. Încep astfel deoarece mi se pare că ultimul volum de povestiri al lui Francisc Munteanu împinge inegalitățile din scrierile sale la contraste atât de flagrante încât merită semnalate ca o piedică în dezvoltarea prozatorului.

Prima bucată, „Adam”, e excelentă. Autorul istorisește cu o ironie amară dragostea unui coleg al său de la câminul de ucenici pentru fata patronului. Regimul concentrațional care era supus copiilor de muncitori (tunși numărul zero, neavând dreptul să intre la școală, umblând în haine zdrențuite și cu bocanci erizibili în picioare) facea dureroasă exercițiile asupra lor de fizic elegante și șvelte, care jucau tenis pe terenurile inconjurate cu sîrmă din apropierea uzinei, umblina înclășă în orice gest de bunăvoință burgheză, totul e spus în câteva rânduri, de adică observație realistă și fină intuiție psihologică.

Foarte bună e și scurta bucată intitulată „Ajutor rus”. Aici povestitorul evocă o întâmplare din ilegalitate. Bălan, un bătrîn muncitor fochist, cade în mâinile Siguranței încredinșat să transporte la o nouă adresă gheșterul celulei. E judecat și condamnat. Povestitorul primește sarcina să-l dea nevastă lui Bălan ajutor bănesc al tovarășilor. Gestul îl jenează. Se gîndește la sufletul bătrînului rămas singur. Se teme să nu întîmpine vizitind-o, muștrările ei. Întîlnirea la însă o turnură surprinzătoare. Femeia amărâtă nu dă nici un semn de slăbiciune. Dovește că știe mult mai multe decît s-ar fi crezut, că n-are nimic să-i impute soțului său, dimpotrivă că e mîndră de el, și perfect de acord cu actele lui. Cînd vizitatorul aduce pe ocolite vorba de ajutor, bătrînul se scoală și, scurzîndu-se pentru suma modestă adunată anevoie din unicul salariu mizer, care intra în

casă, îi dă ea contribuția păstrată cu sfințenie pentru tovarășii închiși. Povestirea realizează cu o mare sobrietate un portret admirabil al devotamentului unor asemenea oameni simpli pentru cauza clasei lor. Ecolul adînc pe care îl are lupta revoluționară în conștiința maseilor, formele eroismului unanimit pe care îl îmbracă sînt sugerate cu dibăcie lucrămii de caracterul contrastant al narațiunii, de decalajul dintre tonul al sec. expeditiv și fondul intens sufletesc al faptelor relatate. Nelipsită de calități stilistice și „întoarcerea”. Întîmplarea istorică țintește să facă sensibilă, lărași prin reversuri neașteptate „viclenia” istoriei.

Cu bucată ca „Povestire” sau „Un om cenușiu” nivelul volumului începe să scadă simțitor. Aici anumite virtuți ale prozatorului se păstrează. Atmosfera rămîne autentică în „Povestire” scurta bucată cu care bălănt țăranului ucis de hitleristi vrea să devină soldat, modul cum ostășii necunoscuți în drama îl trimit cîntîi ca pe comandant la bucată, îl pun să le facă cîșmele, amestecul de tragic și comic, sînt chiar bune. Intuiția psihologicilor interesante trează în „Un om cenușiu”, egiului contribuției spectaculoase la opera de construcție a socialismului nu-i lipsește o dimensiune morală profundă. Ceva din toate acestea trece și prin bucată „Tavanul cu steele”. Dar senzația finală e de insatisfacție. Autorul îngăduiește mult mai mult decît dă. Povestirile citate pormesc lășind impresia că vor comunica fapte revelatoare, observații noi asupra oamenilor epocii noastre. Pînă la urmă ceea ce aduce se dovedește minor, cunoscut, spus chiar de autor altădată.

Niciunul dintre prozatorii noștri nu-mi dau ca Francisc Munteanu sentimentul că poate să fixeze psihologia unor oameni greu marcați de vicisitudinile ultimului război și de ororile fascismului. Niciunul nu mi se pare să-i fie mai familiare ca lui o anumită înăsprire a caracterelor prin lecția amară a vremurilor de ieri. Ce reprezintă această în ordine adîncă umană; cum izbucnește să modifice noile realități socialiste asemenea suferințe; unde o etică superioară lupta cu cîșmele aparent sau radical; iată un capitol întreg de literatură substanțială de primă actualitate pe care Francisc Munteanu l-ar putea scrie cu succes. O bună parte din povestirile volumului „Prieterul meu Adam” arată însă foarte viu cum în această direcție, deschisă chiar de el, autorul bate de la o vreme pasul pe loc. „Primum concert” ca și

„Sărutul” sînt bucati care nu spun nimic. Un vecin de bloc al autorului are un tic verbal. Repetă mereu cuvintele: „Nu trage Sașa”. Secretul acestor cuvinte ciudate, personajul îl lămurește, cu ocazia unei vizite. Așteptînd ca nevasta să-i nască, nervos, el intră la autor și din vorbă în vorbă îl povesteste cum trupele sovietice, după un atac greu, care eliberază orașul unde se află, organizaseră un concert. Profesorul de muzică, pronazit, invitat să cînte la pian în fața soldaților, fîlîi refuzase din dispreț pentru auditoriu, apoi, spre a demonstra că n-are cui se adresa executase o bucată de Schumann. Soldații ascultau înmărmuriți. Cum unul dintre ei între timp mai trimitea lovituri de brand în spre niște clădiri unde rămăseseră culburi de rezistență nemțești, ofițerul comandant i-a ordonat: „Nu trage Sașa”, arătîndu-i cu respect clapele pianului. La toate acestea vecinul adăoga entuziasmul său pentru faptul că va deveni cîntăcîr și reflecția repetată: „E formidabilă viața. Nu-i așa?” Ce vrea să spună povestirea? Că ostășii sovietici plini de omenie arată un adînc respect artei? Dar ce legătură este între aceasta și titlul verbal al lui Popescu-Alăturea, cum își poreclise autorul vecinul? Omul pare din felul în care repetă vorbele mai degrabă un socat de o întîmplare groznică. Ce e comun între faptul istoric și așteptarea viitorului lui? Poate că autorul a văzut aici niște corespondențe simbolice. Ele rămîn însă imperceptibile și toată povestirea pare mai degrabă o alăturare arbitrară de fapte complet deosebite, un pretext stîngaci pentru a-i da întîmplării de pe front: o prelungire actuală. Cam la fei de gratuită e și bucată intitulată „Sărutul”.

Autorul a înmagazinat multe asemenea date. Are însă ușurința să creadă că din fiecare poate scoate măcar o schiță. De aceea prodeză pe mîgnea unui gest reținut o întreaga poveste, anuntată și susținută prin tot felul de efecte regizorale, dar care n-are cum aduce altceva decît ceea ce conține efectiv, adică foarte puțin. Un exemplu tipic pentru o astfel de tendință e „Doamna cu părul galben”. O lungă pregătire cu un amic bibliofil, cu o mutare într-un bloc nou și o comparare de cărți vechi e imaginată pentru a se arăta că o burgheză a notat în jurnalul ei odată cu proclamarea Republicii și odată la naționalizarea „a mai trecut o zi și iarăși nu s-a întîmplat nimic”. Restul contextului nu aduce nimic în afara acestei constatări, rămînînd la o psihologie sumară și re-

ferîndu-se la niște relații cu lumea înconjurătoare schematică și lipsite de destulă verosimilitate. Bucățile consacrate realității socialiste în afară de „Un om cenușiu” sînt foarte rare și se rezumă sau la o anecdotă cam fără haz („Sărutul”) sau la un portret lucrat după cele mai proaste modele gazetărești („Inovatorul”). „Actualizarea” povestirii „Circarul” nelipsită de oarecare culoare și vervă cînd evocă modul cum trăiau alăturați artiștii trapezului, constă în comunicarea faptului că astăzi ei lucrează cu „plasă” și cu „cordon de siguranță”. Repetiția, alunecarea către clișeu sînt evidente în „Inovatorul”. Ceea ce Francisc Munteanu a arătat pe larg odată cu bătrînul inginer Isăia Ardeleanu, adică retrerirea la viață în socialism a unor oameni blazați și decurați de lumea capitalistă („În orașul de pe Mureș”) se apucă acum să povestească sub o formă redusă și într-un stil de proză verbal.

Surprinde ea și în schițele din actualitate ale altor prozatori lipsa conflictelor noi, puternice și interesante din aceste puține povestiri a căror acțiune petrece în mijlocul realităților noastre. Nu poți milita cu pasiune pentru etica superioară a lumii socialiste, dacă nu o opui, îndrăzneți, mentalități napoietice, rutine, vechilor deprinderi, rămășițelor moralei și ideologiei burgheze. Faptul că majoritatea povestirilor din actualitate ale lui Francisc Munteanu cad în această măruntă, se dovedește cred și aceste slabe preocupări pentru dezvoltarea tradițiilor vechi, pentru înfățișarea biruinței prin luptă a noulor raporturi omenești și a comportărilor promovate de ele. Lipsa de înedit a situațiilor și problematicii din bucatile amintite le fac ca și sub raportul artei narative să contrasteze cu povestirile izbutite ale prozatorului. Din degajat stilul devine neglijent iar tonul necetăză să mai fie exact imprimînd sau o nevovzitate artificială, afectată, ca în „Doamna cu părul galben” sau o falsă încredere bazată pe quiproquo-uri ieftine ca în „Țigara”.

„Prieterul meu Adam” e o carte care ilustrează ca nu tot ce publică un scriitor trebuie neapărat strîns în volum și că Francisc Munteanu n-avea decît dîcștigat așteptînd să completeze bucată pe bucată de povestiri numai cu culegeri realizate la nivelul celor corespunzătoare posibilităților lui, de loc restrînse.

Ov. S. CROHMALNICEANU

Hăinuța ursulețului

— Povestire pentru cei mici de H. Huhrezu —

Tata a plecat la serviciu. Mama a plecat la piață. Bunica a plecat la policlinică. Sora mai mare, Aurica, a plecat la școală. Nicușor a rămas singur acasă. Deodată, Nicușor a zărit pe masă foarfecele bunicii. De mult voia să croiască și el, ca bunica, cămășuțe. Bunica îi făcea lui hăinuțe. Nicușor voia să facă hăinuțe ursulețului galben pe care îl-a adus unchiul Vasile. A luat foarfecele. Dar de unde material pentru hăinuțe? Nicușor a deschis șifonierul și a scos de-acolo hăinuța lui cea porțocalie. „Eu mai am și alte hăinuțe, s-a gândit Nicușor, dar ursulețului nu are nici una”. Și a început să croiască o hăinuță pentru ursuleț din hăinuța lui cea porțocalie. Cînd hăinuța a fost gata, Nicușor a luat-o și a început să-l îmbrace cu ea pe ursulețul cel galben adus de unchiul Vasile. Deodată, ursulețul s-a ridicat în picioare, a deschis gura și i-a spus lui Nicușor: „Nu îți-e rușine, Nicușor? Strici hăinuța ta cea nouă?” Nicușor s-a speriat. Nu știa că ursulețul lui vorbește. „Dar eu vroiam să-ți fac o hăinuță”, îi spuse Nicușor ursulețului. „Mie nu-mi trebuie hăinuță. Eu am blăniță. Ție îți trebuie hăinuță, ca să nu-ți fie frig”. Nicușor și-a dat seama că a greșit și a început să plîngă.

Cuvîntul criticului Punct

Povestirea „Hăinuța ursulețului” tratează o temă foarte importantă și deosebit de educativă, extrasă din viața cotidiană a copiilor, utilizîndu-se cu măiestrie fantastică realist (visul lui Nicușor), deopotrivă cu nota de umor subtil care se degajă cu așezime și pregnanță din întîmplarea hazlie prin care trece micul erou și din care va avea de învățat cum trebuie să-și păstreze vestimintele, lecția fiind adresată, cu o înaltă forță generalizatoare, tuturor copiilor care s-ar preta la asemenea isprăvi. Eroul principal este foarte bine individualizat, personalitatea sa conținută deosebit de clar și precis, pe alocuri îngroșată cu intenție de autor care a acordat o atenție egală și celuilalt personaj principal, ursulețul, exponențiu al propriei sale idei, personaj prin excelență merit să con-

Revista ilustrată de o bogată serie de circulație, adresîndu-se unor categorii foarte variate de cititori și care-și propune să-l informeze în toate domeniile — Flacăra face în paginile sale și un material cu caracter literar (schite, povestiri, recenzii, reportaje, pamflete, traduceri) dar, din păcate, cu mai puțin insistență și regularitate decît în anii trecuți. Bucurîndu-se de o largă audiență în rândurile cititorilor, revista dispune de posibilitatea de a populariza succesele literaturii prin prezentarea celor mai recente și mai semnificative opere, de a familiariza cu literatura pe cei mai puțin obișnuiți să urmeze presa literară „de specialitate”, de a vorbi cititorilor săi, prin intermediul unor termene diferite și stilizate, despre scrierile și preocupările lor. Am crezut că ar fi vrednică de o atenție deosebită și de o prezentare mai îndelungată (aproape două luni) astfel încît să-și poată face o idee mai precisă de felul cum revizita scolară să răspundă îndatoririlor sale, criticilor și comentatorilor în domeniul literar, să conștientizeze că există oarecum rezerve, dar și destule speranțe, metode de revizuire, destule date și informații asupra cărora se poate baza în revizuirea literaturii Flacăra. Alți-

ce va face stînga într-o măsură mai mare decît a făcut-o pînă în prezent. S-a publicat în acest număr un număr apreciabil de reportaje din industrie și agricultură, reportaje și comentarii externe (Germania, de pildă, de Florica Selmer, Valentin Sîrbu, Nicolae Mîrșel) scris cu îndemnată publicistică. Sînt interesante, deosebi, citirea din reportajele cu caracter extern, printre care de exemplu, critica, susținută de argumente solide externe, privind modul de viață occidentală cu mențiunea sale științifice. Aceste materiale din jurul lor, servite, amănunțit de o vorbă inteligentă, de bună calitate. Alți, reportaje însoțite din realitatea noastră socialistă, din viața colectivităților, a grupurilor colective, din activitatea oamenilor de știință (Germania de Corneliu Bărbulescu, C. Cădău și alții). Văzîndu-se literatură din Flacăra nu putem face abstracție de întregul material publicistic care se prezintă în general la un nivel satisfăcător. Este interesant și în ce privește comentariile publicate în revistă, precum și de îndrumările de îndrumare. Ne referim în special la reportajele închinat realizării socie-

te. L-am citit mai sus, mai interesant, mai substanțios în raporturile cu realitatea socialistă. Nu-mi înțeleg, privind stînga noastră, amănunțit, unele din reportajele noastre experimentale și tehnice care publică de obicei în presa literară. Ar fi bine să se reportajeze în cel puțin în Flacăra, tot mai pentru că este vorba de o revistă de cultură de mare valoare. O mai ales de cititorii, să se raporteze la ceea ce este actualizat revistă.

Literatură publicată în Flacăra e deosebit de interesantă și deosebit de bogată și variată. Într-un număr ridicat de articole, sînt prezentate unele din operele literare, deosebit de interesantă și deosebit de bogată. Într-un număr ridicat de articole, sînt prezentate unele din operele literare, deosebit de interesantă și deosebit de bogată. Într-un număr ridicat de articole, sînt prezentate unele din operele literare, deosebit de interesantă și deosebit de bogată.

viața literară a țării, de aspecte ale gînturilor literare. Prezentarea unor numere mai interesante ale publicațiilor literare și-ar putea de asemenea găsi un anumit loc în paginile revistei. S-ar mai putea publica articole cu o tematică diversă (nu neapărat literară) ale scriitorilor mai cunoscuți publicului, o rubrică „poșta readerilor”, lucrări valoroase ale unor debutanți în literatură: Flacăra are, dacă ne amintim bine, o anumită tradiție în această privință. N-ar fi lipsite de utilitate nici articolele și comentariile cu caracter de istorie literară (adaptate, firește, profilului revistei), biografii ale unor clasiici ai literaturii române și universale, informații privind viața literară sovietică și literatura contemporană de peste hotare, în genere... ș.a.m.d. Crede-mă că cititorii revistei Flacăra n-ar fi de loc nemulțumiți dacă s-ar accorda mai multă atenție literaturii, dacă ar crește exigența redacției față de materialele publicate, dacă, în general, li s-ar oferi mai multe și mai interesante moduri de familiarizare cu literatura.

Tudor ROTARU

Carti

ION PAS :

„Carte despre oameni, locuri, întîmplări”

Noua carte a lui Ion Pas conține însemnări despre două călătorii pe care scriitorul le-a făcut în Uniunea Sovietică. Impresii sale sînt rodul unor observații atentă și înregistrate rezultate uriașe revoluții culturale, care s-a desfășurat într-un ritm impetuos pînă și într-o țară de analfabeci cum era, în Octombrie 1917, Baschița. Există o serie de instituții superioare de învățămînt și o filială a Academiei de Științe. Există în capitală țării, la Ufa, și în alte așezămînt mai mari teatre. Există cu multe case ale culturii, cluburi, teatre. La Leningrad, la Volgograd ori la Kiev ulmește numărul mare de școli și universități, de biblioteci și muzee de artă sau istorice, muzee în care se află măturii impresionante despre istoria patriei în timpul celui de al doilea război mondial. De pildă, vizitînd Muzeul Apărării din Leningrad, scriitorul descoperă, curenturată, o asemenea mătură: „...Înt-o vitrină a muzeului am văzut o bucată mică, scoroțită, — de sîmîn, credem noi. Nu era portia zilnică, problematică și aceea, a pînii, în cantitate de 125 grame, pe care

Eugenia TUDOR

JULIA SOARE :

„O plimbare la Băneasa”

Autorul romanului intitulat „Familia Cală”, încearcă în volumul „O plimbare la Băneasa” să reconstruiască oarecum epocile deosebite semnificative din istoria noastră. Scrisoarea e o asemenea tematică, scriitorul a scris o scriere înțeleasă, relevantă aspecte, literar vorbit, înclășă, dintr-o perioadă despre care s-a scris puțin. Ceea ce e, din capul locului, un lucru pozitiv.

Faptele narate în nulele din volum, legate între ele prin anumite elemente comune s-au petrecut aievea în primele patru decenii ale secolului trecut. Tînetele sînt notorii; faza lui Caragiale, președintele lui Tigoviste veniți cu oșii la București pe timpul lui Al. Suțu să-și revendească drepturile, epidemia de holeră din 1831 și mîsurile exercitate lui Kisseliev pentru neutralizarea ei etc. Invenția scriitorului e fost, evident, nu numai de a evoca o-

DOMOKOS GEZA :

„A patra amintire”

Domokos Geza ne apare, înainte de toate, ca un liric. Chiar titlul cărții își are punctul de plecare între atitudine lirică. Precum ne spune scurta introducere, trei acumpă mînturii aduce murea, în fața autorului, Biceazu. Mai înfrî o plimbare caldă în stîna, cînd la câteva minute după dinamizarea tînetului s-a pînă în buzunar. Apoi, piercîca fin ilustrată ridicată din vechia mîtură, înainte de închiderea Bistriței. A treia amintire o constituie bucată de țesătură din orez, primită de la un inginer în ziua cînd, la construirea Biceazului, s-a vărsat ultimul metru cub de beton. În sfîrșit, cartea înfrîși, „A patra amintire”, mătură la un real talent reportajesc, pe care l-am dorii însă mai activ.

Z. ORNEA

Petre PASCU

Krystyna BIENIEK (graficiană poloneză) Familie din Biceazu ardelenesc

Interviul nostru. Ce e nou la Uzina de pompe și mașini agricole

Oamenii din Uzina de țigă Piața Obor sunt pentru noi cunoștințe mai vechi. Drumurile reporterului s-au încrucișat adesea cu drumul muncitorilor de aici, ciudat, nu atât în București, cât mai cu seamă pe ogoarele patriei. La capătul unui ogor proaspăt discuit l-am întâlnit pe omul acestui uzine, alături de mecanizator și de tărânu colectivizat, umplând cu boabe coșul verde al semănătoarei. L-am întâlnit pe malul Dunării, su-praveghind alături de colectivizii sau de lucrătorii gospodăriilor de stat, funcționarea giganticelelor pompe pentru irigații, „Siret 400”. Ormai acestel uzine, omul colectiv ca și fiecare muncitor în parte, are înalta conștiință a răspunderii ce-i revin în cadrul uriașului efort național pentru creșterea agriculturii cu cele mai moderne mijloace de producție. Succesele obținute în domeniul colectivizării au sporit răspunderile muncitorilor din uzinele noastre și exigențele lor față de zestrea cea nouă a ogorului socialist. Am considerat deci potrivită o convorbire cu directorul acestei uzine, în spiritul marilor sarcini care stau în fața noastră a tuturor, în această, „primăvară unică”.

— „Gazeta literară” felicită, prin dvs., colectivul uzinei pentru înalta distincție acordată de Consiliul de Stat cu prilejul constituirii colectivizilor.

— Este o distincție care ne obligă. Primind „Ordinul muncii cl. I”, colectivul uzinei noastre înțelege să muncască mai intens, mai exigent, pentru a da produse mai multe și de mai bună calitate care să justifice titlul de uzină fruntașă.

— Felicităm pe tovarășul inginer Andrei Popa, directorul uzinei și pentru distincția pe care Consiliul de Stat i-a acordat-o în calitate de conducător al acestui colectiv de lăncieri și talenți creatori. Am fost martori, când acest bărbat tânăr, plin de energie, pasionat de munca lui de constructor, a primit înaltul ordin din minile tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej în clipe de vibrație tensiune emoțională. Ceva din emoția acelor clipe îl stăruie încă pe obraz, ca un reflex de lumină. Fără să-l găsim în haine de lucru, înaltul inginer-director frece repede la tonul de lucru.

— Ce e nou în uzina noastră? În uzina noastră, ca în orice loc de muncă creatoare, bineînțeles că zilnic se întâmplă câte ceva nou. Aceasta, probabil, continuă directorul zâmbind, se întâmplă și pe șantierele scriitorilor.

— Uneori, precizăm noi. Lucrând la crearea unui unic scriitor se poate uneori trezi în fața unui produs de

serie. Surpriza aceasta este o pagubă și pentru el și pentru cititori.

— Cu noțiunea de produs de serie trebuie să fim foarte atenți, mă în-dreptă tovarășul director. La noi în uzină munca pentru îmbunătățirea unui produs intrat în fabricația de serie nu înțelegea o singură clipă. Această muncă se deslășoară pe două linii: pe de o parte prin revizuirea construcțiilor de mașini și pompe, pentru realizarea de economii de materiale și manoperă, și pe de altă parte prin ridicarea performanței construcțiilor existente. Aici este un cimp vast pentru afirmarea noului și noul se afirmă din plin, în fiecare zi.

— Ne puteți da exemple?

— Da, chiar foarte multe. Astfel s-a realizat modernizarea pompelor în plan orizontal 12 NDS și Siret 400, privind construcția lagărului și asamblarea lor cu corpurile. Ca efecte: reducerea prețului de cost cu 627,50 lei pe produs și creșterea productivității cu 15 la sută.

— Am dori un exemplu ceva mai puțin „ermetic” pentru scriitori.

— Da, modernizarea unuia din tipurile de semănători. Aici s-a introdus mecanismul de ridicare și coborâre (e clar, nu?) printr-un mecanism cu acționare hidraulică. Ca rezultate: o economie de 42 kg. metal pe mașină și o reducere a manoperei cu 10 la sută. Economii de circa 500.000 lei numai anul acesta. Și zâmbind: Credeți că scriitorii pot învăța ceva din asta?

— Desigur! Trebuie pentru ei, a-casă înțelegând, să se apuce spre răsăritul mecanicului, să se apuce spre scrierea mecanismelor, să scrie mecanice.

— Da, este o îndrumare.

— Poate chiar o coincidență... Și la privirea scriitorilor noi?

— Evident! Propunem unii pompe noi pentru irigații. Conștientizăm pompa Siret 400? Cu totul are o și mai mare capacitate. Vom mai realiza de asemenea o pompă talerabilă cu trei etaje, și o pompă pentru scurgerea apei din terenurile inundate pe suprafața pentru neutralizarea aluminatilor cu apă a izvoarelor minerale!

— Altfel?

— Fabricăm mașina pentru recoltarea mazăre. Sperăm ca prin aceste exemple să înțelegă scriitorii cum să scrie.

— Nu știu vorba la Constituția Colectivizilor deosebit de interesantă pentru scriitorii — plina de viață — care se află în vînturile noastre.

— Și aceasta va fi un dar pentru ogorul nostru socialist. Cercetările noastre continue. Dorim să realizăm un agregat la nivelul tehnicii imediate. De altfel, aceasta este ambiția noastră la toate tipurile de pompe și mașini pe care le producem. Recent, la Leipzig, pompele noastre s-au bucurat de succes.

— Numai dvs. cei de la uzina sintei nemulțumiți.

— Da, vrem să facem produsele noastre mereu mai bune.

— Și aceasta este o coincidență între meșterii uzinei și lucrătorii conșciențiali.

— Transmițteți-le succes!

Am înțeles și noi muncitorii o-rizici de lângă Piața Obor succes în lupta lor mobilă pentru înzestrarea agriculturii noastre, pentru pâine, pentru belșug.

Desen de MIHU VULCANESCU

Fifiță locuia la marginea satului într-o cocioabă acoperită cu stuf. Avea omul o palmă de curte, un pogon de pămînt, un curcan și... patru purăci. Fifiță se mîndrea cu avuția sa și se considera „proprietar”, iar cei cîei de la Sfat îl întrebau: „Cît pămînt pozezi?”, el răspundea cu gura plină: „Un pogon!” Peticul ăsta de pămînt îl căpătase la reformă, dar de lucrat nu-l lucrase niciodată. Nu se prea pricepea. El lucra alții, în timp ce el se tocnea să „fabrică chirpici”. Și nu era casă nouă-n sat care să nu fie înălțată din chirpici, „marca Fifiță”.

Lui Fifiță îi plăceau copiii, iar Marița — nevastă-sa — îi dăruia în fiecare an câte unul. Ii mai plăcea lui Fifiță și curcanul — de fapt pasărea asta dădea toată „strălucirea” curții sale de „proprietar”. „Nu-l tai, Fifiță?” îl tot luau țărâni la rost. „Nu, să mai crească!” le răspundea el, cu toată seriozitatea de care era în stare. Și curcanul creștea, îmbătrînea, dar el tot nu se îndura să-l taie.

Cînd i se spuse că trebuie să-l dea pe „al mare” la școală, „că-i obligatoriu”, Fifiță nu se împotrivi. Ii trase puștiului cîteva scatoalce și-l trimise la școală. Ba se mai răsti la el cu vorbele: „Un proprietar trebuie să-și dea copiii la carte!” După cîteva zile, sootii că ar fi de datoria lui să treacă pe la școală.

dinsul la prima fîntînă. Scoase în grabă o găleată de apă, luă un pietroi și se apucă de treabă. Copilul urla, tremura de frig și-l tot întreba printr lacrimi: „De ce, tăicuțule, de ce? Ce-am făcut, tăicuțule, ce-am făcut?” Dar Fifiță se arăta neînduplecat. De la fîntînă îl cără la frizer cîruia îi porunci:

— Tunde-l, nea Mitică!

— Chiar de-adevăratelea?

Mai trecu Fifiță în ziua aceea și pe la „Magazinel mixt”. Acolo îi cumpără puștiului un costum de marinar. Din ziua aceea, spre marea bucurie a lui Fifiță, „al mare” se ducea și se întorcea de la școală desulț, cu trăsă de caiete în băț, dar îmbrăcat într-un frumos costum de marinar.

Și uite așa, zilele treceau. Fifiță, purăcii, curcanul își duceau mai departe viața lor de „individuali”. Veneau pe la Fifiță oamenii satului și-l întrebau:

— Bă, Fifiță, tu de ce nu te scrii la gospodărie, ești doar meșter bun! Ai duce și tu o viață de om.

În loc să răspundă, el întorcea oamenii întrebarea:

— Da' ai lui Chirică au intrat?

— Ce-ai tu, bă, cu ai lui Chirică? se mirau colectivizii.

— Păi, am și eu casă... pămînt... păsări, adică-tea sînt și eu proprietar.

Nu era lenes Fifiță. Lucra mult. „Fabrica” într-una chirpici pentru casele colectivizilor și se bucura ori de cîte ori se ridica în sat o casă nouă. El însă continua să-și ducă traiul în cocioaba-i mizeră și acoperită cu stuf. Seara, la lumina lămpii, îl ascultau cu evlavie, pe „al mare” cum citește, minunîndu-se de cîte povești frumoase se aflau pe lume. După ce asculta, cerea copilului să-i arate cartea și se uita la dupe, apoi decretă:

— Asta din poza asta se trage din neamul nost'!

FIFIȚĂ

Si iată că într-una din zile „al mare” veni acasă și-i spuse lui Fifiță:

— Auzii, tăicuțule, cîcă mîine o să vină la mătăluță un tovarăș scriitor...

— Zici, un scriitor, minca-l-aș!

— Da tăicuțule... de la București.

— O fi avînd nevoie omul de mîscăiva chirpici?

— Nu, tăicuțule, vrea să te întrebă chiar el de ce nu dai cerere?

— Să vină, mă, doar nu sînt orișicine, sînt și eu în satul ăsta un proprietar.

Și se apucă de îndată de o treabă neobișnuită. Mătură curtea, deretică prin casă. O puse pe Marița să taie curcanul.

SCHITA DE HARALAMB ZINCĂ

Taie-l, fă, cînd îți zic. Ne vin musafiri.

Fifiță mai dădu luța la o rudă aflată într-alt sat. Imprumută o haină neagră, veche și o pereche de pantaloni peticiți de smoking. Erau prea largi — pantalonii îi cădeau mereu, iar haina îi strîna. Luă atunci o sfoară și-și legă într-un singur nod și haina și pantalonii. Apoi începu să se plimbe prin curte cu mîinile la spate, întrebîndu-l în răstimpuri pe „al mare”:

— Vine, mă? Se vede?

— Vine.

Si musafirul scriitorul, veni. De atunci, au trecut ani.

Colectivistul Fifiță și-a ridicat casă nouă, iar scriitorul și-a vînzat în fiecare an.

Curios ca o mîiere, își lipi nasul tucîrii de geamul ferestrei și se uită în clasă. Cînd îl descoperi pe „al mare” în bancă, mîzgăind nu știu ce pe caiet, se simți nesusus de mîndru. „Ce mai, un adevărat fiu de proprietar!” Era într-atît de mîndru, încît hotărî să treacă pe la „Bufet” și să bea o drojdie. „Ce-i cu tine, Fifiță?” îl întrebă careva. „Fusei, dom'le, la școală... Da' bine mai învață „al mare” al meu!” răspunde el dînd pe gît băutura.

Mai trecu în cîteva rînduri pe la școală și-și mai turti el de cîteva ori nasul de geam. Dar într-una din zile descoperi că „al mare” era cel mai zîndrețit și mai prăpădit copil din clasă. Mîndria sa de „proprietar” se răzvrătî. Dădu buzna-n clasă, îl smulse pe „al mare” din bancă și, spre uluirea tuturor, luți cu

BALOGH PETRE

Flora scurată

Paul ANGHEL

La îndemnul partidarului, scria a făcut poezii, basme și povestiri.

Măsură al acestor succese unice, am străbătut pe jos ori cu GAZ-ul satele Olteșiei, de la lacul Olteț până la Amaradia și Gilort, de la Olteț pînă la Jaleș și Jiu, sub Plumb. Am călcat sute de praguri, am cunoscut mii de oameni în zilele cînd s'erupt de trecut. Cei care au s-a-a cunoscut niciodată s-au întâlnit; scriji alături, în minuscule cronici a bloc-notetului de buzunar. Din această lume creionată fușar în masină, pe peneșchi ori în sedul unei gospodării, transcriu cîteva însemnări, fragmente ale unor pagini viitoare.

Scriitorul și viața

oare, pe lângă săpî și plîng, s-a-bișnuit și cu cîndăle:

„...plec acasă cu toi curul cu doi bot, un pogon de lucni, trei brețe de mazăre și-un hotar de vie la gospodărie...”

Un scriu învîntat: de mînd ostentiv de cas!

... la îndemnul partidarului tîc și eu în gospodărie cu pămîntul roșu din moșia boierului, la 65. Îi pira la-călită cu satul să întregim moșia stră-bunilor noștri care s-a-a fost chip s-a-luăm în anul răscoalei celei mori...”

În josul cererii o semăntură simplă: Stan I. Ion

Le 55 de ani de la răscoală, bătrî-nul din Dobrun intră în gospodărie...

Inginerii

Le 55 de ani de la răscoală, bătrî-nul din Dobrun intră în gospodărie...

Stan I. Ion

Dobrun. O comună între lunca Olteului și cîmul unor dealuri dulci, cu sprințea albe de salcîmi înzăpezii, la jumătatea drumului între Balș și Caracal.

Acum 55 de ani, în 1907, aici, la începutul lui martie, ardeau zăpezele. Țărâni înfometaji își alungaseră ciocotul și începeau să-și împartă pămîntul. Infigeau țărâni în zăpada subțire. Dinspre Caracal, țîrșul boierimii olteene din sud, au șulerat rafele de mitralieră. Oamenii s-au retras singurînd, prin zăpadă. Unii au rămas în cîmp, borne de hotar prăvălîte de glonante. Cînd a început „vîntoarea” prin sat, a fost prins țărânu răscolit Stan I. Ion. L-au echinguiat, l-au înnotat apoi mîinile cu o frînghie udă și l-au pripornit de furgonul regimentului. Un ofiter regal s-a urcat pe capră și a dat bice căilor. Zăpada înghețase. În cămașă și izmene, desculți, cu oasele zdrobite și pielea pleznită, prin ger, l-a dus în goana căilor, pe lună, 30 de kilometri, pînă la Caracal. Picioarele vinete, cu tălpile speriate, singe-rau alergînd prin zăpada fierbinte.

Birjarul cu tresse biciclu cu aceeași furie și armăsari și umbra de la coada furgonului.

Plote de primăvară au apălat zăpe-zile și, odată cu ele drumul însingerau pe lună...

Sfîrșit de februarie. În camera Sfa-tului cu fereastră spre drum, răsfo-tesc cererile de înscriere în gospodă-rie. Sută de cereri adunate într-o ma-pă pe care o mînd anonimă a notat anul: 1962. Și dedesubt: G.A.C. Dobrun. Urmăresc dosarul fiia cu fiia, ca pe o baladă țărânească înșiripată de cei

Intr-o școală din Gilort

Amaradia, cu apele ei galbene și nisipoase, alunecă mai domol la Tirgu Logrești, unde vulea se lărgește spre apus pînă sub dealurile care o despart de Gilort.

Aici a fost reședință de plasă. Exista și o judecătorie amenajată într-un fel de han, la o răscruce de drumuri. În locul ei s-a mutat bibliotecă comunală și grădinița de copii. Peste drum, cîmînu cultural și Sfa-tul, iar în spate, lîngă poalele dealu-lui, spitalul de copii, într-o casă cu etaj, fostă conac boieresc. Clădirea are ceva de cazarmă, o linie rece și înfătușă, ca un chip de ofiter din garda regală. A fost conacul unui colonel. Săotiu, care-și împărțea timpul și soldații între regiment și moșie. Acum, sub supravegherea unui tinăr și entuziast medic — originar de prin Argeș — sînt îngrijiiți copiii foștilor robi de pe moșia colonelului.

La școala elementară e o oră de curs obișnuită. La catedră — un om la vreo patruzeci de ani. Linile feței sînt dulci, ca ale dealurilor ce se to-

MARIANA PETRAȘCU

În grădina

Secvențe din Oltenia

Secvențe din Oltenia

XENIA ERACLIDE

La casa de odihnă

Cit ai prevăzut la porumb? 1500? Puțin. Voi aveți pămînt bun în lunca Jiului și dincolo, spre dealul Cărbunestilor. Ridicați la 2000. Nu obișnuți nici pămîntul, nici oamenii cu puștin. Refaceți calculele și la prun. Cum, 5 kg de prune la pom? O să vă rădă cei din Ceauru...

Și din țărâna care mai departe. Plan după plan, capitol cu capitol. Termină o tură și o ia de la cap. Ca Botvink la un simultan de șah. Face totul de la coloana intreruptă, reia mișcarea, le lasă timp de gîndit și de calcul și revine. Controlează schim-bările dînr-o singură privire. Apoi face mișcarea următoare. E uluitor! Un adevărat Botvink! Și cum să nu fie cînd Ion Albuiescu a lucrat nouă ani de zile ca inginer la una din cele mai bune gospodării agricole colec-tive din Bărgan?

Din cîteva cifre de plan el creio-nează conturul viitor al întregii gospo-dării. Concentrează forțele în sectoa-re de șoc, acolo unde trebuie dată lovitura hotărîtoare pentru belșugul oamenilor, pentru dezvoltarea fondu-lui de bază al gospodăriei. Om de știință și poet, el știe să-i descopere cifrei concentrația de energie, de con-sum și să randament pentru obține-rea coeficientului maxim de ferticitate omenască, dar și linia simplă și ele-gantă a frumuseții căreia îi dă naș-tere.

Pentru el, miile de hectare ale gos-podăriei reprezintă nu numai pămînt, cultură, sector zootehnic și pășuni ci o lume complexă, un mic univers în care oamenii cresc la fel de firele de grîu, în lumina binefăcătoare a socialismului.

Teodor BALȘ

Estera

Stratul, în pământul cărui urma să se dească trandafirii, era greblat, pietrele de riu netede, ovale, spoitte cu var, se uscau punctate cu grăunțoare rare de nisip, ca niște pistrii. Umplu găleata și turnă din obișnuită puțin în scoocul ce se scurgea în vâul pentru a dăpă, așezînd-o pe pămînt. Mama bătrîna era plecată la o vecină, iar copiii, feciorul și tata, lucrau departe de sat, pe deal, la acoperit via, împreună cu brigada lor. Nu se putuse hotărî să se ducă și ea.

În dimineața aceea, timpurii au bătuț ultimele cuie în pardoseala de scinduri, au îndreptat două clante înșepente și și-au luat rămas bun, urîndu-i mult noroc și fericire în casă nouă. Așa cum se cuvine, i-a cinșit cu rachiu, le-a pus dinainte pline moale, brînză și friptură de pasăre. Oamenii au mulțumit, abia gustînd din bucate, fiind grăbiți. Și-au golit, la rugămintea ei, a doua oară paharele.

— Ca să fie cu soț, adăugase cel tînăr.
— Acuma, Estera, poate să tot vie iarna, urmasa ei.

Mulțumim frumos, zise celălalt, acoperînd paharele cu palma. Ne-o fi de-ajuns. Sintem obosiți și ni se suie la cap.

Estera a rămas în mijlocul curții, privindu-i cum se duc, cu înzeul pe braț, ca tînăduși drum cu pinza zimțată, strălucind în bătaia soarelui de-amiază. Zîmbise la împotrivirea o-mului. Acesta își descoperise creștîl pleșuv, ca să-i arate unde s-a fi suit al treilea rînd de rachiu. Duse paharele și sticla în bucătăria veche de vară, zîmbind încă în neștre, tulburată de vorbele cărora desigur, nici pleșuvul și nici tovarășul său cel tînăr nu le-au dat vreo însemnătate. „Să fie cu soț”.

Și, totuși, au făcut amîndoi deodată, încurcați.

Așa se spune „mai luai urul, să fie cu soț”. Tînărul se reculese cel dinții, simțind că vorbele au prai și fîc după împrejurări. Spuse, privînd-o drept în ochi:

— Pentru copiii dumitale, lele Estera!

Și-n privirea lui se putea citi rugămintea de-a li se ierta stîngăria. În spusele lor nu se ascundea nici umbră de ocară. Au roștit vorbe după dată, cu gînd bun. Nu și-au dat seama în clipa aceea că într-o asemenea zi vorbele pot aduce cu ele, chiar izvorite din gînduri curate, durere.

Inchise ușa bucătăriei. Pisica își sporiță pe lingă ea, cățărîndu-se în frăgar. Estera își potrivî năframa, dezvelindu-și fruntea și o suvia de păr castaniu.

În noaptea aceea se așeză în apă și să ude pătratele de beton, turnate pentru trotuarul ce lega veranda de porțile din drum. Apa se împrăștia pe suprafețele netede, scurgîndu-se spre uliță, în pirișe înguste, vioaie și nepăsătoare.

La ultimul păt, în dreptul gîrdului, din șipci dispuse cochet în romburi vopsite în verde, se opri.

Mai avea de cărat ultima găleată.

Nu se îndura să stropescă mai departe. Știînd că mai avea pînă la desăvîrșirea bucurii alt de așteptate un pas, voia să mai rămînă mereu ceva între clipa de față și bucuria aceea alt de așteptată. Era ca și cum ar fi chintit din mari departări, după o lungă și chinătoare așteptare, un om drag, iar tu în căminul său zbori spre dinul, îl privești cu ochii înțînînd în lacrimi și așteptî...

Își dorise această și asta. I-adevărat că în gîndurile ei, pe măsură ce anii treceau, se înmulțeau amăntele. Visul se rostogolise la vale, crescînd ca un bulgăre de zăpadă, alături de viața de fiecare zi. Înainte de-a adormi, cu mișcările sub cap, cu ochii ațînți unde, construcia casa, din temelie pînă la cocoșul de tablă de pe acoperiș. La început, sub acoperișul nou de țigle alipise două încaperi. Pe urma a simțit nevoia unei cămări, adăugîndu-și o bucătărie cum văzuse într-o casă de oras. O sobă de gîtit masivă, cu margini lustruite, un bufet impunător, dolidora de sertare, sertărese, gemulețe și un șir de pahare și canite amăntuite. Seaune în culori deschise, o mușama albă, se adunau rînd pe rînd în bucătăria amenințată de inchipuire să nu mai poată cuprinde între pereți ei atitea lucruri. Nici Estera nu știa cum anume se făcea de toate începeau cu bucătăria. Stăruia asupra ei îndelung, schimbînd, adăugînd neîncetat...

Femeii îi păru bine că a rămas acasă singură și mai are o găleată de turnat peste cea din urmă dală pătută de beton. Nici bătrîna, femeie înnoșă, aprită de îndelungă lupă de una singură cu viața, necontenit cu rugăciunea și sudămele pe buze, nici cei doi copii, n-ar fi înțeles-o. Ei, copiii, își ocupaseră de acum locul în casă, se obișnuiseră cu odăile, cu ferestrele largi, încît părea că locuiau de cînd lumea în casă. Trebuia mereu să te răstești la ei să-și gteargă picioarele, să nu-și arunce hainele clare peste grămada pe pat, să nu tirască după ei scaunele. Semn că se obișnuiseră. Așa făci și cu o încălțăminte cumpărată de curînd. O ștergi, de trebuie, de nu, cauli să fie feresei de praț pe unde calci, o pui cu grău sub pat după ce-o descâlți și-o îndei cu hirtie. Nici nu-ți dai seama cum cu timpul începi să n-o mai îngreiești ca la început.

Casa era nouă, tulburată de străină pentru Estera. Camerele miroseau a vopsea, a var, a rășină. Mobila nu-și aflase locul potrivit. Se simțea nevoia unei statornicii. Vechea casă stăruia în deprinderi, pe care cu mare greutate le poți înlocui. Soba de tuci a rămas în cămară, ei însă îi vine să ridice ușița și să scute scrumul ca și mai de mult. Pînă și elanța uși o caută în stînga, iar cînd vrea să deschidă fereastra bibile după cirilug rugînt al vechii ferestre. Noaptea se trezea ca-ntr-un loc necunoscut, mirată că nu mai are nevoie de visul de odinioară.

Își crescuse băntul și fata în cîștuța bătrînească. Noua casă, înaltă, cu geamuri în trei rînduri măturase odată cu cîștuța și puzderia de vechituri adunate de-a lungul anilor. Și împreună cu ele crîmpele din trecut, de care ea, Estera, se despărțise de mult, sau poate, doar i se părușe ei. Copiii lucrau sus la via, bătrîna trăncănea pe undeva prin vecini, iar ea mai avea puțin, un pas, apoi va intra în casa căreia cei doi oameni îi împletiseră ultima coșită, gătînd-o cu pe-o mireasă.

Sus, în frunziș bogat al dudului, se rîsfăta o vrăbiuță. Gălnite se băgaseră sub coșarul de potrum.

Simți nevoia să deschidă uși, să umble prin casa aceasta a ei, să și-o apropie mai repede, să-și înfrîngă sfiala de neînțele. Doar a depănat-o în gînd, fir cu fir, fiind singurul vis pe care și-l mai îngăduia și de care s-a legat cu toată ființa ei.

Turnă apa în stropitoare, apucă toarta încovoiată și începu să stropescă cea din urmă dală pătută de beton. Ca și cum s-ar fi temut c-o să se răzîndescă, se grăbi.

Trecu prin bucătărie, îndreptă în odaia din mijloc fata de masă și deschise ușa odăii din spre drum. Pietrele ovale de riu se albisseră, iar din fereastră nu se mai zăreau firisoarele negre, de nisip, ca pistrii. Estera privi de-a lungul drumului, către școală. Se auzeau voci

bărbătești. Apoi, în colț, lingă stilul telefonic, se ivi un grup de oameni.

Se trase ca arsă, de la fereastră. Perdeaua căzu legîndu-se la loc, ca și cum ar fi vrut s-o ascundă. Recunoscu lingă președintele, în țăranel înalt, cărunt, un pic adus din spate, pe Toader Tarța.

Oamenii și, cu ei împreună, Toader se miscau chinuitor de încet. Făceau doi pași și se opreau, îngrămădindu-se în jurul făpturii scunde, vinjoase, a președintelui. Se depărtau din nou, în cerc, ca să mai înainteze cîțiva pași.

Desen de NICA PETRE

Se opriră în dreptul podețului. Estera deslușea frînturi de conversație, întrebări grăbite ori tărăgănate, răspunsuri președintelui, însoțite de gesturi largi, îl vedea arătîndu-le, spre cîmp, spre pădurea de deasupra viei sau în spre cîte-o casă.

Toader nu privea spre curtea ei. Sta lingă președinte, dar Estera ghici că gîndurile-i purtau într-altă parte, așa cum și privirea i se plimba în spre partea dimpotrivă a drumului. Nu vrea, își spuse femeia, nu vrea să se uite încocoșe și, undeva în adincuri de mult seracocite, se răsuci o mulțumire pe care nu și-ar fi bănuț-o. Înteamă că-l ridică încă la inimă. Dacă nu i-ar păsa, dac-ar fi uitat, ar fi privit încocoșe. Gîndurile încocoșă potați. Nu-și da seama că și ei îi era teamă ca Toader să nu-și arate fața. Împinse geamul care făcîni, în pica discusă în pervaz.

Iar asta-i casa Esterei Varga, se auzi vocea președintelui. Cu mamă bătrîna și doi copii, fără bărbat. Iată ce-a reușit să dobîndească în trei ani!

Vorbele purtau în ele o anume asprime, pe care Estera o înțelegea îndreptată împotriva cuiva.

În ochiul de geam rămas întredeschis, Estera întinzi obrazul lui Toader și fulgerător, își îndreptă basmaua. Își zări cu ocazia ochiului profilul.

— A îmbătrînit Toader.

Îi venea să piîngă și s-ar fi vrut oriunde, numai la fața aceluia ochi de fereastră întredeschis nu răsolise cu mama ei bătrîna totdeauna din vechea casă, așezînd pe masă să fie pătura și ce cu. Își retrăse crîmpoșe dureroase din viață, cu mica și scurte scîlpări de bucurie. Dar niciodată nu se gîndise că o-brazul smead, cu mustați acum căruntă și cu sprincene imbinat, încadrîndu-și și de, se va ogîndi vreedată în fereastra casei lor.

Nici nu se putuse gîndi. Nașterea primului copil, Sandu, se petrecuse în timp ce Toader, recrut, pleca în armată. Estera răbdase rugăna, cum era asociată în sat, în viața unui omșet fîcșit, tată, cu fruntea sa. În seama aceea veșnic, ea ascundea firșorul ascuns de temă care g-o părdese de cînd înțînise obrazul neted, sprincenele imbinat, ale făcîndu-și venit la joc într-un sat vecin, ca bătrîna. Toader umblase după ea doi ani încheiași, fără îndoieli că îl subjugase fata. Semn că așa a fost, o dovadă scrisorie trimise din cămin, vorba dumăde de părinții lui să-l lase în pace și să nu-i succese mințile feciorului lor.

— Nu-i de nasul tău.

Teama înnoșită fu ajutată și crescută de bătrîna. Doar că bătrîna, așa cum nu se așteptase Estera, se legă de copil și cu asta pătura, încît îngădui oștăcișii venit la școala să se vedă cu fata, numai să nu i se la bîntul. Așa porunciseră părinții lui Toader. Rănit greu la braț, Toader fu demobilizat.

— Copilul îl luăm, dar pe fecior nu-l dăm.

Toader plecă de-acasă. Se mîntu la ei. Trîncăca sa soț și soție, în odaia din spre drum a casei bătrînești.

— Asta n-o să ție mult, Est, iată mea, prezicea bătrîna.

Apoi a urmat dimineața, chinuțoarea dimineață de vară, Estera purta a doua sarcină. Toader fugise înapoi la părinți. Își adunase pe furis cele mai mărunte lucruri. Ticiușcă că se duce cu niște vecini în țîrgul din Salonta.

Bătrîna îl îmbracă pe Sandu. Copilul, ca-n fiecare dimineață, țipa că nu se spală. Estera îl ademense cu „puțul țîrgului”, o turtă ouice, pe care o să-l-o aducă țaticu.

— Nu vreau, se-mpotrivise sugîndu-l de plîns, copilul, nu vreau, Să-l mince Toader...

Sandu nu-l spunea tată, observă Estera. Nu l-a spus niciodată tată. Iar Irina nici n-a apucat să-i zică...

— Stai, continuase bătrîna, stai cuminte, să te piaptăn.

Estera ține minte fiecare amănunt al acelei dimineți. Bătrîna-i aruncase o privire mohorâtă, tristă. Ea se ridicase de pe scaun ca speriată. Bătrîna s-apropiase țînd copilul după ea și ridică pieptul de jos. Bruce, lăsa copilul și strigă:

— L-a uitat, nemernicul. Ne-a părăsit, fata mamii.

Și începu să piîngă încet, bătrînește, sforșînd pe nas și înecîndu-se. Estera pricepu că bătrîna-i îndrăgise pe Toader. De altfel pentru ea, care băga de seamă cum ia întodeauna partea bătrînelui, cum umblă după el, acesă lucru nu era de mirare. Toader era un bărbat bun, harnic, chiar blind și uneori sfios.

Ea însă n-a putut înțelege și deși a început și ea să urie, nu încetase să sperie în revenirea lui Toader.

Bătrîna piîngea și-i neteșea cu pieptul de alomina pe copilul care, tîcut, se uita mirat la femeie, crezînd că el e de vină că bunica și mama piîng.

Bătrîna îi strînce la preț și-l cîină:

— Draga bună bîntăgust!

Era ceva de seacășipuit!

— Mamă, taci, aczi!

După o hîmă se alcosse Irina. Toader se-ncurase c-o fată din satul lui. Estera se miră cum de n-a trebură. Rușinea o copleșise. Nu l-înțelegea, la mama ei, de ce anume trebuia să-i fie rușine, de ce trebuia să se ferească de hume, de seziori, de ce ar și cu mama ei nu aveau dreptul să se poște ca și înainte? Semnele nu-i mai putea șaja de pavăză. Dăduse naștere la doi bețari, copii ei. În satul lor mai fusese un bastard, de-o seamă cu ea. Plicuse din sat. Dar își aduce aminte că se simțea stînjinită față de ei și se ferea să joace cu ei la horă. Era un băiat vesel și nepăsător. Ester a înțepit înă stăni, că băntul acela ascundea sub poștă de neștre, durere. Nu intrase în vorbă cu nici o fată și de la o vreme nici nu le mai cerea la joc. Sta deoparte...

Împinse fereastra șterșînd imaginea răștrînță acelor din drum. Președintele încă mai explice, se răsăcea pe picioarele-i scurte, risplînd la gesturi, neobosit. El zău:

— Să intrăm. Poate găsim pe cineva acasă.

Tot mai bine-i să vedeți cu ochii voștri. Băntul are 19 ani, țina 14.

— Estera, strigă președintele. Vrem să-ți vedem casa.

Femeia siri deodată și, lîind uși, deschise la urma ei, apru în peștor. O șterșă de păr îi cîmpe pe frunte. Văse să strige, cu răpuză la vorbele președintelui, să plece omul stîna dină și. Dar nu-i vîna printe ei pe Toader.

În curtea intrase bătrîna, mama ei.

— Ei, lele Marie, întregu președintele. Ce-am să cu? Mai bine-ai-ai, deăi în a treia la alți.

Președintele se bucura cu un ogîl, cînd poșta să amănca în cele spuse aceluia stîni născocit de ei.

— Iată, dumnea cu fata dumitale și cum ștat ce-i așa pîd muncă a teia, la alți, și pîntănt. Acum vi piîngăți coșcoșii. Și, în, Estera, nu vrei să-înțepăți?

Președintele o pîri stînjinit și Estera înțelese că acest bărbat a cumpînt diminea și îndrăgînd drumul spre casa ei, mamă a doi copii țîni țîni, No-odpese îndoieli că împinșe țînd și, țînd gîu, privirea lui îi cerea și ei să-l împinșe și să lăgășie.

— Dumnea nu vîna să cîmănt.

Estera coborî scîrle de piatră, nemăi năruca de gîlul cîndocului și rezi:

— Toader stropescă cîmănt. Pîșig pe aiă. Mamă, vezi dumnea, în bucătărie.

EUGEN FRUNZĂ

Stăpînii

De la Conferința pe țară a țăranelor colectivști.

Un basm era, cu busuic și mai de tronari la un loc. Ședean la sfat monarhii mei: țărani ca sceptu și condei.

Eu i-am văzut soții anume. La rod și sfat de noă lume, Ca bardușii de vis și bar... Cărîndu-și cerul în hambar...

Să vină robii, mă gîndeam, Flămîzii, ieri, din neam în neam,

Bătrîna dădu din cap bombănînd. Se duse totuși.

Estera, rînd pe rînd, le înfățișă acestor oaspeți din satul vecin odăile, răspunzînd și ea, urmîndă că îl imită pe președinte, arătînd la mîna, chibzuir, scootînd fiecare amărunt, ca să nu mai rămînă urmă de indoială.

— Sintem trei...

— Poate să mai avem ceva de dat, da'n-cu-rînd pică avansul în bani. Avem, avem... Vacă, porc avem, de ce să n-avem?

Le explică din fir în păr cum trăiește.

Și mirată ea însăși, vorbind ca de-o altă femeie, continuă:

— Știți ce are de suferit o femeie singură. Nu eram nici văduvă, nici măritată. Astea-s lucruri care s-au petrecut mai de mult. Nu-i nici o rușine asta, iar dacă e rușine, atunci rușine nu mie trebuie să-mi fie.

Oamenii se opriră, stînjiniți. Ei nu au cerut să le vorbească de așa ceva și nici nu se gîndiseră la asta. În viață s-au întîmplat multe și nu-i de mirare că înțînăști și asemenea împrejurări. Iar ei ls din satul vecin și ar fi mai de mirare să nu o cunoască pe Estera și tot ce s-a petrecut cu ea. Dreptatea-i de partea ei, înțînăștes. Oamenii așa judecă, acum. Atunci, cînd Toader a fugit, ei l-atunci se judeca după pămînt, după avere.

— Nu l-au lăsat părinții, zise unul.

— Las-c-a și fost om slab.

— Și cu ce s-o ales?

— Lasă, Estera, făcu cineva. Știm noi...

— Dar copiii? întrebare o femeie.

— Copiii s mari, lele dragă. Cel mare se-nsoară azi-mîine. E-n vorbă c-o fată.

— Și așa, fără bărbat, o înțepă femeia.

Rămăseseră singure în bucătăria cea nouă, în fața bufetului deschis. Pe masă, paharele goale erau risipite în neorînduială. Estera le adună pe tavă și se întoarse spre bătrîna.

— De ce întrebă dumnea de copiii mei? Aici, la noi, de mult nu-i mai batjocorește nimeni.

În curte oamenii continuau să discute.

— Să mă duc și eu, rosti femeia.

În clipa aceea Estera-l zări pe Toader. Sta rezemat de stilul de telefon cu ochii pironiți pe casă. Nu-și întoarse privirea cînd ochii ei i-o înțînăști.

Privirea aceea nu-i mai spunea nimic. Iar femeia de lingă ea scurmă nepăsătoare în inima ei și o umple de minie:

— Și de ce mă întrebă de bărbat? Am avut unul, dar s-a dovedit un fricos, un nemernic. Și el și mama lui. Ce fel de mamă o fi fost și ce fel de inimă o fi avut femeia aceea, cînd știa că m-a lăsat cu doi copii mici!

Femeia clipi din ochi.

— Am blestemat-o, cum n-am blestemat pe nimeni. Să-i spu. Copiii mei, lele, n-au avut încă de suferit. Mi-a fost mie greu că mi-am mînat tineretele. Lor nu le-a fost. Sau, poate, le-o fi venit și lor greu, cîndodată. Nu mi-au spus. Acum n-o mai blastăm. Știu că nici feciorul ei nu-i mulțumit. Dar aici de asta nu-mi mai pasă. Ne-au despărțit iugărele de loc. Noi n-aveam drept unul. Și-i trebuiau Zgrîpțoaiții, trei. Auzi? Nu eram de nasul lui. Asta a fost: un petec de pămînt pe care nu-l aveam! Nu eram de nasul lui, auzi? Lucram în parte: pămînt străin! Acum simt așa, că am uitat. N-o mai blastăm. Copiii-s mari, să-nătoși, trăim... de ce s-o blastăm? Da' de iertat n-o iert, să-i spu.

— Estera! se auzi strigată. Mulțumim, dragă. Iată plecăm mai departe.

Femeia se urni și ea.

Estera ieși să-și petreacă oaspeții. Apoi se-ntoarse încet spre casă. Nu-și aducea aminte bine dacă în boardele de ieri înțînăște sau nu pieptul de alomina. I se părușe că da. Pe urmă se gîndi la casa cea nouă. O căuta în felul în care visase la ea. Nu reuși. Unul din cei intrați în odaie întrebăse cine anume e în poza aceea sus cealaltă. Se sperțase, crezînd că Irina pusese și fotografia lui Toader, luată pe cînd era micuț.

Mama se opri în dreptul ei.

— Lei vîna? Tare-i îmbătrînit, zise bătrîna. Și stăruia de Sandu seamănă tot mai mult cu ei. Cum se mîi zgla la casă, de-acolo din drum? Nu-ți mai lăa ochii de la tine.

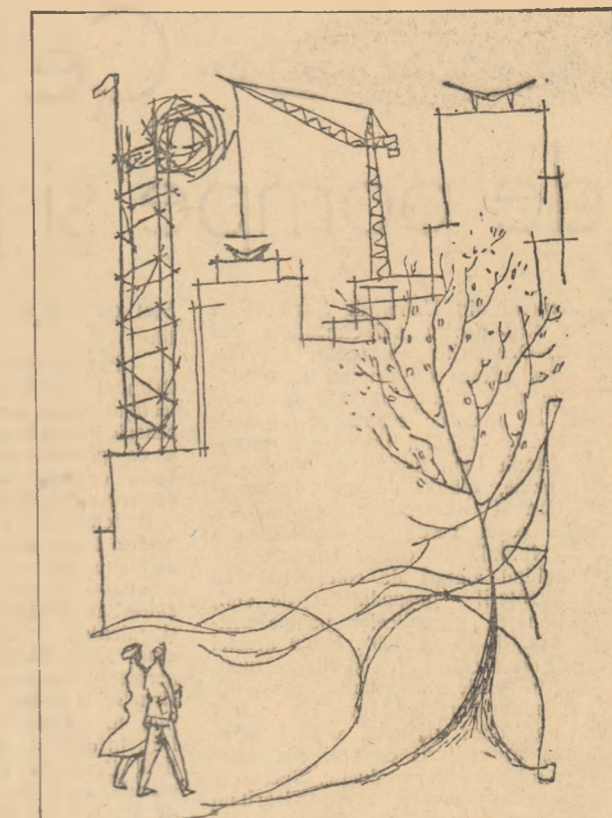
Se vedea că bătrîna îi pare bine că Estera era încă tînără și puternică și că nu s-a lăsat încovoșită de viață. Ca și cum ar fi biruit pe cineva.

— De și lăta al nostru, președintele, cu a-știa lui, își piîngăte bună. O glîu unde să-l aducă.

Se vedea că bătrîna-i mulțumită, pentru că li da înainte, pîlîvînd, în timp ce așteptea masa.

Estera începu să oie din nou trotuarul care se uscase, trezînd cu stropitoare încet peste odăile pîșite de ciment, în timp ce stropul, ca o glieie țîd, împrăștia rușinea. O auzi pe bătrîna din casă:

— Să-l întreb pe Sandu, cînd are de gînd să o ceară pe Cristina? Împinșe 19 ani și-l cîmănt să se lăscare. No-i țînd a pîntănt la mîșic. Ar demă amîndoi. Tu, țînd, te mîi auzi?

Desen de CIOARTA ILIE

ANOTIMP

Se schimbă neîncetat peisajul acesta atotcuprînzător, într-o mișcare de ritm viu și împetuos, încit cu greu mai recunoști locuri abia mai ieri vizitate, drumuri cu o săplămîni sau două în urmă străbătute. Iarna, prezentă în acest an cu mare bogăție de zăpadă, a rămas tuturor doar o amintire, norii de un cenușiu lăptos s-au resfrinat spre alte departări înfrigurate, lăsînd soarelui fierbinte să se joace printre ramuri încă golașe, să mingie pămîntul negru și plin de seva noului anotimp, primăvara.

O zi, noale două, de neînțînăște seninătate și mugurii vor pliesi în lumină, iarba va îșiși printre firele de țîrîni, colorînd grădini și parcuri încă pustii, aducînd o undă de mulțumire privitorilor dornice de frumuseți naturale.

În fiecare primăvară Bucureștiul pare mai tînăr, puternic și robust în măreția lui nein doielnică, conțîrîndu-se în construcții și grădini minunate, în care realitatea capătă nuanță de basm și de vis. S-au ridicat niște palate muncitorești în cartierul Obor, clădiri cu mai multe etaje, de-o perfecțiune înțînăște demnă de mîna unui mare maestru al artei socialiste, și oameni, într-o oră de repaus și plimbare recrea toare, se opresc incintăși să le admire. În Floreasca, printre urșișii de cărămidă și beton s-a inaugurat de curînd un templu al celei de-a șaptea arte, o sală vastă și încapătoare, gata să primească în fiecare după-amiază vizita a mai multor serii de spectatori înșelați de frumos și cultură. Au apărut noi schele pe Stefan cel Mare, în Grivîna, în Vergu ori în Colto cenii, ori unde se cer îngropate rămășițele trecutului, urșienă și lipsa de armonie momeștenă de la o burghezie faconă, rapace și încovoiată al cărei simț esteșic și de culoare se reducea doar la forma și luciul aurului transformat în monedă.

Dispar sub ochii noștri tot ce-a mai rămas din vestigiile unei alte lumi: ultimele bordeie și cocioabe legate de aspre și dureroase amintiri, ca să apară de sub mișcirea și țesă acestor minunatii ale arhitecturii și civilizației, ale esteticii și umanismului socialist.

Undeva, pe bulevardul Magheru, s-au și arălat grădinarii în salopete, gata să redea vegetației și frumuseții niște patrate de pămînt, ori să vîndere de uscăline copaci înșirîți de-a lungul marilor artere ce trece prin inima Bucureștiului. Abia s-au mutat oamenii în blocurile cele noi și pe la ferestre s-au și înțînăște răsădniele și ghivecele cu mușcate, pîșina aceasta decorativă, care, cu un pic de grău și adăpost, știe să străbată dincolo de vrea mere a iernii, pîndind cu nerăbdare apari ția soarelui prin luciul de sticla al geamului.

Se aruncă prima sămîntă de flori în țîrîni, iar gîndul zboară cu luteala la ziua în care va încolți, la clipa înșirîșă a dimineții pure, cînd bobocul, într-un pocnet abia perceptibil, își va desface petalele catifele.

Aceasta este primăvara.

Aceasta este april, luna în care trăiești miile de multumiri citadine, statornice și emoționante, dar, în același timp, tresălînd nerăbdător la gîndul frumuseților de mine, sau de pîmînie, trezite la viață de oameni, de natură.

Ștefan GHEORGHIU

de oameni... Eu am dat drumul la vite-n trifoi... O spus el. Și oamenii nici n-or mai știut că chiar...

Romanul la care lucrez... De vorbă cu scriitorul Ion Lăncrănțan

cu fratele său și cu tatăl său pentru pământ, dobândește până la urmă ceea ce și-a dorit atât de mult, pământul fără de care el socotește că nu...

TOPIREA ZĂRENIILOR

M-o mecanizat, adică... Și eu, acum, îți dau un foc științific, cum ar zice Gligoru lui Ghiu... Științific și eroic...

Desen de IULIAN OLARIU

De ce să-ți fie teamă, tete Ilie? I-am întrebă eu intristându-mă... De ce? Fiindcă tu odată te repezi la om...

Ilie a pornit-o pe uliță la vale și-a început să cîrte, îndată ce s-a depărtat, trăgându-și de inima singur, așa, într-o doară, ca un copil care se joacă cu niște pietricele...

UN PROZATOR AL SATULUI NOU: Petre Sălcudeanu

Zolovie, președintele gospodăriei colective „Avram Iancu”, din Gișeni, a luptat pentru alcătuirea gospodăriei, a muncii cu pricepere în conducerea ei pe un drum al belșugului, colectivității și-au construit case noi, colectiva este frumoasă pe raion (nu se spune exact întru ce anume), dar sub crusta de hârtie pe care se așază de situație o presupune, moacăse furtuna. Zolovie din conducător se transformă în sâmbur, exercitând în loc de îndrumare, un fel de tutelă asupra lucrurilor și oamenilor. Sătenii vorbesc pe ascuns de protecția lipsită de principii pe care Zolovie o acordă Miliei Culiță și lui Panța, fără înstrăbătare, care s-au inserat în gospodărie numai cu o mică parte din avuții lor, restul fiind cedat copiilor, care așa cum se afirmă, nu ar trece să intre în colectivă. În acest mod Milia și Panța au folosit duble, alți de la gospodăria colectivă, care i-a ajutat în primul rând să-și ducă case noi, cât și de la proprietatea lor individuală, camuflată tactic. În plus, Milia și Panța prin insistențele lui Zolovie sînt membri ai consiliului gospodăriei, sînt conducători de obște, ceea ce colectivității, bine înțelese, nu vrea de loc cu ochii buni.

Din această cauză, o parte a satului, alcătuită mai ales din cele aproape patruzeci de familii ale Hireneștilor, gospodari de frunte, refuză să intre în colectivă, reticența lor fiind întemeiată.

Toate nemulțumirile surde, ale colectivității (primele pagini ale romanului ne introduc direct în atmosferă), se cristalizează, din momentul în care secretarul al organizației (alcătuită doar din trei membri: Zolovie, Tofi și Liță), devine Liță Mureșan, de fel din Gișeni, fost muncitor la Turda și reintror în sat, de care se simte creșterea de afecțiune. Liță este surprins de atitudinile puțin compatibile cu etica socialistă ale lui Zolovie, dar față de președinte se simte el însuși intimidat. Zolovie a muncit la puterea bazelor gospodăriei, el a contribuit la renunțarea, pe raion, al colectivelor, Liță fiind venit numai de o lună și ceva. Dar fiind un comunist are de îndeplinit o misiune concretă, decurgând din hotărîrea precizată de partid: „Sarcina noastră primă (îi spune lui Tofi) e să consolidăm gospodăria și să o întărim din punct de vedere organizatoric. A doua, să mărim grupa de partid. Sîntem trei membri. Oare dintre colectiviști numai atîția merită să se numere la rîndul membrilor de partid?”

Zolovie este victima unei tîmpănită nemăsurate și a fricți pe care i-o inspiră Milia, cu privire la nesupunerea funcției pe care o deține. În jurul său, el și spune lui Liță: „Eu știu ce vrei să vi, să nu credeți că nu știu. Vreți să-i aduceți pe Hirenești, să-i scoateți din consiliu pe Milia și Panța care m-au sprijinit todeauna și după aia să dați cu mine de-a duracă de de, președini se mai pot găsi. Asta vrei, da v e frică să spunei...”

„In soliloquiul său, după prăbușirea „șpatelei frontului” (instrucătorul Orghidă), Zolovie începe să-și facă din înaintașii, încă destul de neclari, decurgând din hotărîrea precizată de partid: „Sarcina noastră primă (îi spune lui Tofi) e să consolidăm gospodăria și să o întărim din punct de vedere organizatoric. A doua, să mărim grupa de partid. Sîntem trei membri. Oare dintre colectiviști numai atîția merită să se numere la rîndul membrilor de partid?”

(II)

rea repetată a femeii de la Traian la Zolovie este explicabilă, pasiunea bruscă și ultimă făcută pentru bătrîni Tiboc, în urma silurii ei, are o bună doză de melodramatism și senzațional. De un sentimentalism ușor desuet este și figura Floricuță, subliniindu-i adolescență și tainic pe nefericitul Traian.

Prin Hirenești, prozatorul a figurat o nouă etapă în conștiința mijlociilor, lipsită de indocință, prin faptul că multitudinea gospodărilor colective și rezultatele excepționale ale muncii colectivității i-a convins că acesta este singurul drum autentic către bunăstare.

Alături de toată problematica politică, etică și psihologică, față de care prozatorul este extrem de sensibil, „Front fără tranșee” captivează prin integrarea cu finețe în roman a existenței cotidiene a satului, în care totul și totul se ciocnește în mod înecăscabil. Dacă zorile apar ca întotdeauna și demorțirea satului este aceeași, dacă badea Cercel porvește ca întotdeauna cu umor cum a intrat duhul sfînt în moșu-său, devenit vindcător al tinerelor femei, pînă la intervenția energică (cu jepsu de la car) a Marii lui, în strigătele disperate ale „făcătorului de minuni”: „Dă, Marie, dă numă grîi să nu lovești duhul sfînt”, în schimb la moară sătenii, în așteptare, fac o cronică vie a socialist-

TINERI SCRITORII

lițărilor satelor, dezbate problemele noi care se ivesc, au dispune cu privire la destinația colectivității, tehnica sîmburii a crîmăcîșilor are un conștient nou, pe o estradă construită ad hoc se înfățișează, iar Zolovie recită deficiet versuri, pentru că „suflerii”, Fremu, ascuns sub scenă, privește fascinat bughișul Nănuței, care-l ascultă pe Zolovie cu bărbia rezemată de genunchi. Pe cîmp, Paraschiva lui Tofi naște al doilea copil, la care, dar toți colectiviștii și sătenii, dar toți ei galopază pe un cal luat în grabă, către casa de naștere, pentru a aduce o înfirmărie. Cu sarea vine deindeată o feteiță volubilă, care o cerea amicilor pe Paraschiva: „Păi dragă, tot pe cîmp, ca iepuroaicele?... Dar statu' pentru cine a făcut case de naștere? Vouă v-ar trebui, dragă, cite o ambulanță ca să umble după dosul fiicăreia, ca să binevoiați să nașteți civilizată...”

Romanul, cucerit prin multiple calități, dintre care primordiale este neindolfinic, introducerea în literatură a unui univers nou, al satului pe cale de colectivizare completă, suferă de dilatații artificiale. Astfel sînt araturile casnice ale lui Traian și Nănuța, decăderea continuă, parțial lipsită de sens, a femeii, dar mai ales poveștea artificială, melodramatică, a filiației din Zolovie și Traian, acesta din urmă nefiind vîlăstar chibădăresc, ci fiu președintelui, făcut cu o prostițiuă din Turda. Scena procesului prezemată mamei a lui Traian, pe care Zolovie o recunoaște îngroșit, secretul păstrat cu grijă, ani de zile, de către David Hirean și mîrturisit în adunarea generală a colectivității, etc., mînează soliditatea narativului, seriozitatea problemelor dezbătute, amplitudinea și justiciușia firului epic al romanului.

Le fel de nefericită este agitația chibădăresc: Tiboc, reintror în sat, împotriva intrării în colectivă a Hireneștilor, misiunea diplomatică împusă Nănuței, pe lângă Anisia, stăpîna inimii lui Liță, etc.

O parte a criticii literare a obiectat romanului abuzul de lezie regional. Nu cred că Sălcudeanu trece în proza sa de limitele permise, în acest

MATHILDA ULMU

Portret

sens, prin repeli neprecisate ale artei. Dovadă claritatea textului, inteligibilul oricărui cititor, indiferent de situație regională. De fapt, la Sălcudeanu, nu ar fi lezicuz este vinovat, în impresia oferită, ci fonetismele regionale, pe care prozatorul le transcrie cu toată fidelitatea. Problema necesară de a fi ridicată, ori de cîte ori sîntem realitate în fața unei utilizări abuzive a specificului regional, trebuie totuși privită cu atenție, pentru a nu strica ceea ce un artist de real talent a încercat să exprime, indirect, printr-o astfel de întreprindere. Un anume lezicuz nu înseamnă numai o anumite regune și caracteristici exterioare, dar înseamnă și o anumite psihologie, o anumite mentalitate specifică. Nu-i vîd pe eroii lui Sălcudeanu turbid în ducea limbă a Moldovei și nici în aceea a țărănilor din cîmpia Dunării. Prin lezicuz și fonetismele specifice utilizate de către prozator, am intuit mai bine o realitate necunoscută, în implicațiile ei de ordin nu numai social, dar și etic sau psihologic.

O altă problemă însă, cu mult mai creată și mai serioasă, ridică tipologia creată de către Sălcudeanu. În cele două narativuri apare același personaj, în două ipostaze, diferite numai prin detalii și anume președintele de gospodărie colectivă, deși de sarcinile construcției socialiste și decompos moralmente, prin canitate, intrînd meschină, opozite față de cerințele sociale arătate ale satului.

Sălcudeanu, în măsura în care privește fenomenul ca un dat particular, nu se abate de la veridicitate. Și în presă apar reportaje care consemnează fapte asemănătoare cu cele surprinse de către romanul. Într-una, însă, numai este un anumit tip de conflict sau generalizarea lui literară, ascunde o eroare evidentă. Este vorba de extrapolarea simplistă a conflictului avînd caracter istoric și o generalitate îndubitabilă, dintre exploatați și exploatați, într-un antagonism dintre conducători și conduși, în societatea socialistă. În mod particular, încă o dată, antagonismul poate exista și el nu are caracter ireductibil, ca fenomen prezentat cu valoare de generalitate excepțională, datuși cu o cunoaștere științifică a misiunii lor de exploratori ai bogățiilor naturii, cu o înfățărată pasiune pentru cucerirea și efortul constructiv al socialismului. Prin participarea, numărul președinților de gospodărie colectivă, adăruți conducători ai tîmpănită colectivitate pe o casă a belșugului, nu e fost de loc mic, înfrîmînd astfel tendința de generalizare a unui conflict de tipul celui utilizat de către roman. Este clar că asemenea figuri, ca acelea ale participanților la confărtare amintită, își așteaptă prozatorul, poetul, sau dramaturgul, destinați să le immortalizeze faptele de muncă exemplare.

Mi se pare că de aceste probleme trebuie să se preocupe mai activcritica literară. Dintr-o poză în care se rerează în articolul său Eugen Simion, unele ar putea fi transformate

imediat în cîntece și ar fi bine ca acest lucru să fie semnalat, și ca o sesizare pentru compozitori care se plîng mereu că n-au texte”. Altele ca de pildă poemul „Ultimele” al lui A. Andreișor ar putea fi incluse, ca recitari, în programele căminelor culturale. Altele sînt mai puțin utilizabile, și poate nu întîmplător, tocmai acestea sînt și mai puțin împlinite din punct de vedere artistic. Altele, în sfîrșit (îiustrez ideea cu versurile despre „Pămînt” ale lui Radu Bouraeanu) nu se înfășează abia ca părți componente ale unor viloroare construcții lirico-epice mai cuprinzătoare. Acest din urmă criteriu pare important și pentru aprecierea scriitorilor, dar mai ales a reportajelor. Scrise operativ, aceste reportaje, (sau cel puțin unele din ele) conțin material prețios pentru operele epice de mai tîrziu. Aș cita pentru exemplificare „Cîtu' Maramureșului” de Pop Simion („Gazeta Literară” nr. 11 din 15 martie 1962), „Agricultorii lui Ion Cîrșă” de Paul Nedelcu („Cronica” nr. 10 din 5 martie 1962) sau „Măști inițiale de lăe Porcari” („Luceafărul” nr. 6 din 15 martie 1962) pentru material bogal de fapte grațioare bine reflectate datorită construcției și stilului adecvat. În „Oas — gollul livezilor” („Luceafărul”) Ștefan Bănuțescu pareă anumit o investigație mai adîncă a realității cu mijloace epice. În secutele reportaje ale lui Șerban Nedelcu, Vasile Nicorovici, Florența Albu, Cezar Baltag, George Dan, Victor Kernbach, Gheorghe Dinu, Costache Anton, Pe-

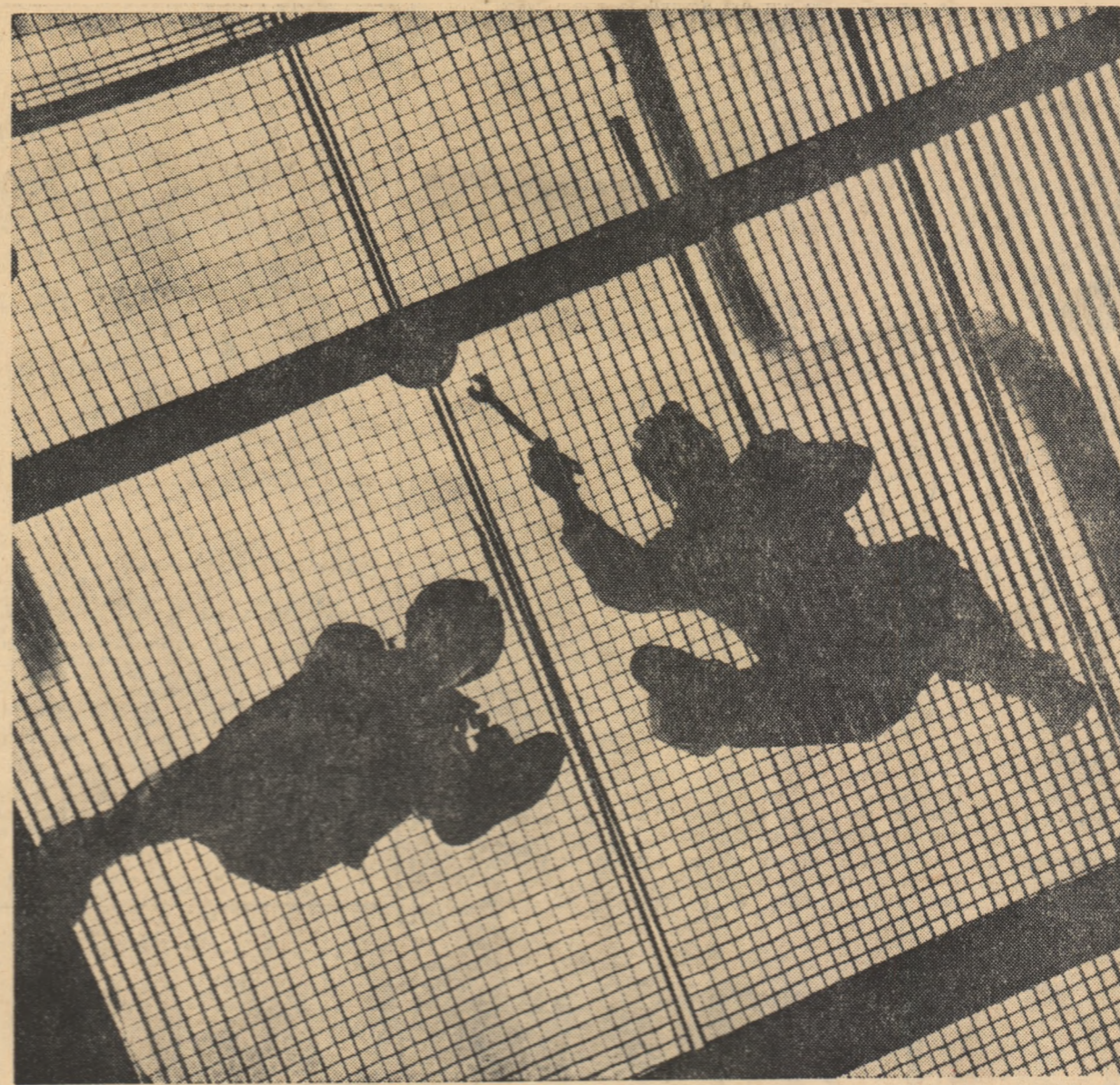
Ion VIENER

Caracterul publicistic al criticii

(Urmare din pag. 1)

doar la înaintașii noștri direcți; astfel procedea și au procedat adesea Mihai Ralea, Tudor Vianu, G. Călinescu, chiar de n-au izbutit întotdeauna să exprime puncte de vedere îmulnerabile. Dacă, citind să studiile și articolele unor critici de mai mult, ca Gherea și Ibrăileanu, încercăm emoții dăltelare marile construcții ce determină fizioanomia specifică a civilizației noastre socialiste. Or, pe acestea atem posibilitatea de a le cunoaște direct! Cunoașterea realităților din țara noastră, a înfăptuirilor socialiste prin contact nemijlocit, e o parte constituită indispensabilă a culturii criticului literar.

După Conferința pe țară a scriitorilor, încercările criticilor literari de a analiza cărțile, raportându-le la viața din care sînt inspirate, au devenit mai susținute. Articolele ce răd lumina tiparului se mai resimț: însă de pe urma slabei legături dintre critici și sectoarele fundamentale ale realității socialiste. Ocupîndu-se de ultima carte a lui Costache Anton, volumul de nusele „Lună neagră”, S. Damian nu se mulțumește (ca în unele articole mai vechi) să izoleze un aspect al psihologiei unui erou și să-l analizeze subtil, ci formulează remarci privind diferite manifestări ale personajelor, confruntate parțial cu psihologia țărănilor din ziua de azi, pe care prozatorul și-a propus să-i zugrăvească. I se recomandă prozatorului să se îndrepte către fenomenele cele mai noi din realitate. Dar cit de mult sînt îmbogățit articolul, dacă, în afară de îndemnul abstract, ar exprime considerații — ilustrate cu exemple culese direct din realitate — despre noul din lumea rurală, contemporană, despre schimbările produse în psihologia țărănilor! Aceiași sentiment de a nu fi pași în articol tot ce-l interesa îl încearcă criticul și parcurend cronica literară din nr. 10 1961 al „Vieții românești”, în care Ov. S. Crohmalniceanu analizează romanul „Front fără tranșee” de Petre Sălcudeanu. Confruntarea cărții cu viața ce a generat-o rămîne și aici de ajuns de timidă. Și Paul Georghescu, ale cărui articole se disting, de regulă, tocmai prin faptul de a fi axate pe o problemă a unui cîrș, de fapt, de adevărată, și drept, se limitează, în articolul „Suprafață și volum în proză”, să recunoască romanul „Înrădăritori” al lui Șerban Nedelcu, formulînd observații de ordin artistic, fine, fără să

Montaj Foto: EDMUND HÖFER

Critica și literatura satului de azi

(Urmare din pag. 1)

accesă (piesă ca să servească, și cit mai bine, scopul, mobilizarea conștiințelor în lupta pentru consolidarea victoriilor socialismului.

In toate timpurile marii scriitori au creat adresîndu-se unui auditoriu concret, cînoscîndu-l, presimțînd parca reacțiile sale. Cu atît mai mult e necesar acest contact cu auditoriul din zilele noastre, cînd participarea nemijlocită a maselor la rezolvarea problemelor publice a devenit atît de activă și devine an de an, lună de lună mai consistentă. De pe altă parte, înfrîmîndu-se în acest fel într-un grandios efort istoric, scriitorul implicit se documentează și pentru operele de sinteză pe care nu va putea să nu le scrie. Raportul nu este de loc de incompatibilitate, ci dimpotrivă, am putea spune de „spritîng reciproc”. Pe țara noastră, adăruți conducători ai tîmpănită colectivitate pe o casă a belșugului, nu e fost de loc mic, înfrîmînd astfel tendința de generalizare a unui conflict de tipul celui utilizat de către roman. Este clar că asemenea figuri, ca acelea ale participanților la confărtare amintită, își așteaptă prozatorul, poetul, sau dramaturgul, destinați să le immortalizeze faptele de muncă exemplare.

Mi se pare că de aceste probleme trebuie să se preocupe mai activcritica literară. Dintr-o poză în care se rerează în articolul său Eugen Simion, unele ar putea fi transformate

imediat în cîntece și ar fi bine ca acest lucru să fie semnalat, și ca o sesizare pentru compozitori care se plîng mereu că n-au texte”. Altele ca de pildă poemul „Ultimele” al lui A. Andreișor ar putea fi incluse, ca recitari, în programele căminelor culturale. Altele sînt mai puțin utilizabile, și poate nu întîmplător, tocmai acestea sînt și mai puțin împlinite din punct de vedere artistic. Altele, în sfîrșit (îiustrez ideea cu versurile despre „Pămînt” ale lui Radu Bouraeanu) nu se înfășează abia ca părți componente ale unor viloroare construcții lirico-epice mai cuprinzătoare. Acest din urmă criteriu pare important și pentru aprecierea scriitorilor, dar mai ales a reportajelor. Scrise operativ, aceste reportaje, (sau cel puțin unele din ele) conțin material prețios pentru operele epice de mai tîrziu. Aș cita pentru exemplificare „Cîtu' Maramureșului” de Pop Simion („Gazeta Literară” nr. 11 din 15 martie 1962), „Agricultorii lui Ion Cîrșă” de Paul Nedelcu („Cronica” nr. 10 din 5 martie 1962) sau „Măști inițiale de lăe Porcari” („Luceafărul” nr. 6 din 15 martie 1962) pentru material bogal de fapte grațioare bine reflectate datorită construcției și stilului adecvat. În „Oas — gollul livezilor” („Luceafărul”) Ștefan Bănuțescu pareă anumit o investigație mai adîncă a realității cu mijloace epice. În secutele reportaje ale lui Șerban Nedelcu, Vasile Nicorovici, Florența Albu, Cezar Baltag, George Dan, Victor Kernbach, Gheorghe Dinu, Costache Anton, Pe-

Mihai NOVICOV

tru Viniliță, Tița Chiper ș. a. am găsit fapte caracteristice, remarci fine, referiri interesante, tot altele dovezi ale unui simț de observație receptiv la ceea ce este nou, semnificativ. Însa materialul de valorificat în vederea unor opere de sinteză este repartizat inegal. Tocmai pentru ca astfel exigențele poporului sînt înalte, critica trebuie să fie mai severă cu acela care se mulțumește să însiruie la modul festiv cîteva clișee „înnoindule” doar cu nume de localități și oameni sau care, străduindu-se cu toată dinadinsul să se transforme pe calea „literaturizării” într-un reportaj un episod care abia ar ajunge pentru o informație. Reportajul despre faptul de întîmplări și observații cu adevărat noi, bogat în implicații, care să reflecte marea evenimentelor pe care le trăim și să incite la meditații profunde asupra semnificațiilor lor. Unele reportaje n-avem dreptul să le ținem pe seama „bunătății”, spre a fi interesantă, foarte frumoasă, dar este lipsită de subiect și de acțiune și pierde, nu este demonstrată artistic. Scrița n-are conflict și plină de declarații bombastice, de dialoguri nefirești.

„Panoul frantuzesc” o cea mai bună dintre cele trei trimise. În ea se vîd mai limpede semnlele talentului dumneavoastră: o idee de conflict foarte interesantă, în strîngă concordanță cu caracterul personajului principal, un dialog viu, firesc, care în general, se acordă bine cu caracterul eroilor și, ceea ce e deosebit „în bine” de celelalte scrișe stilul simplu, direct, cu tendințe clare spre noștia exactă. În plus, o temă foarte actuală, cu bune tendințe educative. Ceea ce supără la această scrișă e numai facilitatea rezolvării conflictului. Dacă ar fi avut mai mult îndrăzneală, adîncind studiul caracterului principal, dacă ar fi ținut conflictul pînă la ultimele consecințe posibile, ar fi fost obligați să caute un denodămint, poate mai greu de prezăcut, și — fără îndoielă — mai original. Nicu doar are o concepție ci se poate de „solidă”, despre sine și despre raporturile lui cu producția actuală, înțelegîndu-și conștient și influențată de individualitatea și are rădăcinile, nu numai în situația socială, ci și în caracterul său. O simplă glumă la gaza de perete nu poate să-și schimbe concepția, cum nu-i poate schimba dintr-o dată caracterul. Vă sfătuim să mai reflectați asupra acestei scrișe și să mai lucrați la ea, fără grabă, dîndîndu-vă seama că scrișă este o lucrare de dezbătută a întregii deșină alternativă cea mai firească, mai proprie caracterului respectiv și... mai trimiteți.

MATEI SOMEȘANU—București

Scrița trimisă încă nu ne îndreptățește să vorbim de „talentul” dumneavoastră. Totuși fiindcă — așa cum ne scrieți în scrisoarea ce însoțește manuscrisul — „nu știți de unde sare iepurele” — și fiindcă cereți un sfat, ne permitem să vă spunem că dacă dorii să deveniți scriitor, faptul că „nu prea scrieți” e cel mai puțin îndreptat. Fără muncă și îndrăzneală nu ajungi departe, în nici un domeniu de activitate omenească.

Deci citiți mult și scrieți mult, înțaiți — printre altele și gramatica și sintaxa — și cine știu, se va adevăra proverbul.

GRIGORE BONCEA—Borșesti

Ceea ce ne-ai trimis, cu subtitlul „scrișă-reportaj”, nu e nici una, nici alta. E un simplu proces-verbal, care pică înștie mai ales prin grave exagerări negativiste.

Remus LUCA

P.S. Îi rugăm pe colaboratorii noștri, dacă nu-au posibilitatea să le bari la mașină, să ne trimită manuscrisele alt mai cîtu' transcrișe pe o singură pagină — în rînduri rare.

Ar fi bine, de asemenea, să ne comunice în scrisorile care de obicei însoțesc manuscrisele, cîteva surse date anobiografice, cum ar fi vîrsta (dacă aceasta nu-i deranjantă), profesia, locul de muncă, eventual chiar și rîta cea despre mediul din care sînt creaș sau despre cel în care își deșăjoară activitatea.

Dumitru MICU

A. TUDORICA TUFEANU—Roșiori de Vede

Din lectura celor două scrișe trimise, e destul de greu să ne dăm seama de posibilitățile dumneavoastră în domeniul scrisului. O urecare cursivă în relațiile jupitelor, dialogul sprintin și — în general — firesc, expresiv, ar indica prezența unui talent de povestitor oral, care însă e destul de departe de proza literară. Mai amestecăm încă mult cu înșăuș și mult de muncă. Înțaișii aleșe de dumneavoastră au sînt neinteresante în sine, ele au constituit însă subiecte literare de nenunțate ori în proza noastră clasică; dumneavoastră repetați — și la un nivel foarte modest — lucruri povestite și răspovestite, ceea ce ne face să credem că sînt mai curînd ecou îndepărtat al lecturii dumneavoastră. Am putea să vă ajutăm mult cu folos, dacă v-ați decida să scrieți, porniți de la experiența dumneavoastră de viață, de la lucruri pe care le cunoașteți bine, de la descoperiri proprii, și nu de la fapte aflate din cărți.

T. GRIG. ADINA—Ploiești

Cele trei scrișe trimise redacției sînt interesante, deși în raport, considerate chiar în raport cu posibilitățile dumneavoastră. Ele încă nu sînt publicabile, mai au destul de supărătoare imperfecțiuni de formă, (tendințe spre descrierea bombastică, lipsită de conștient, prețiozități de limbaj sau fraze declarative în dialog și uneori chiar o greșită folosire a cuvîntelor, ca de exemplu: „în achizițînd pluta cu folos, deșăcută moi bogată ca de obicei” sau „fiurle de ploaie ce se prelingeau pe geam”...); aceasta însă nu trebuie să vă descurajeze — ele sînt proprii începutului și printr-o muncă stăruitoare veți izbuti să le depășiți.

Despre „Birna” și „Neliniște” avem mai puține lucruri de spus. În prima, e relatată o faptă de eroism; scrișă însă nu aduce nimic nou. „Neliniște” are o idee interesantă, foarte frumoasă, dar este lipsită de subiect și de acțiune și pierde, nu este demonstrată artistic. Scrița n-are conflict și plină de declarații bombastice, de dialoguri nefirești.

„Panoul frantuzesc” o cea mai bună dintre cele trei trimise. În ea se vîd mai limpede semnlele talentului dumneavoastră: o idee de conflict foarte interesantă, în strîngă concordanță cu caracterul personajului principal, un dialog viu, firesc, care în general, se acordă bine cu caracterul eroilor și, ceea ce e deosebit „în bine” de celelalte scrișe stilul simplu, direct, cu tendințe clare spre noștia exactă. În plus, o temă foarte actuală, cu bune tendințe educative. Ceea ce supără la această scrișă e numai facilitatea rezolvării conflictului. Dacă ar fi avut mai mult îndrăzneală, adîncind studiul caracterului principal, dacă ar fi ținut conflictul pînă la ultimele consecințe posibile, ar fi fost obligați să caute un denodămint, poate mai greu de prezăcut, și — fără îndoielă — mai original. Nicu doar are o concepție ci se poate de „solidă”, despre sine și despre raporturile lui cu producția actuală, înțelegîndu-și conștient și influențată de individualitatea și are rădăcinile, nu numai în situația socială, ci și în caracterul său. O simplă glumă la gaza de perete nu poate să-și schimbe concepția, cum nu-i poate schimba dintr-o dată caracterul. Vă sfătuim să mai reflectați asupra acestei scrișe și să mai lucrați la ea, fără grabă, dîndîndu-vă seama că scrișă este o lucrare de dezbătută a întregii deșină alternativă cea mai firească, mai proprie caracterului respectiv și... mai trimiteți.

Mihai NOVICOV

MATEI SOMEȘANU—București

Scrița trimisă încă nu ne îndreptățește să vorbim de „talentul” dumneavoastră. Totuși fiindcă — așa cum ne scrieți în scrisoarea ce însoțește manuscrisul — „nu știți de unde sare iepurele” — și fiindcă cereți un sfat, ne permitem să vă spunem că dacă dorii să deveniți scriitor, faptul că „nu prea scrieți” e cel mai puțin îndreptat. Fără muncă și îndrăzneală nu ajungi departe, în nici un domeniu de activitate omenească.

Deci citiți mult și scrieți mult, înțaiți — printre altele și gramatica și sintaxa — și cine știu, se va adevăra proverbul.

GRIGORE BONCEA—Borșesti

Ceea ce ne-ai trimis, cu subtitlul „scrișă-reportaj”, nu e nici una, nici alta. E un simplu proces-verbal, care pică înștie mai ales prin grave exagerări negativiste.

Remus LUCA

P.S. Îi rugăm pe colaboratorii noștri, dacă nu-au posibilitatea să le bari la mașină, să ne trimită manuscrisele alt mai cîtu' transcrișe pe o singură pagină — în rînduri rare.

Ar fi bine, de asemenea, să ne comunice în scrisorile care de obicei însoțesc manuscrisele, cîteva surse date anobiografice, cum ar fi vîrsta (dacă aceasta nu-i deranjantă), profesia, locul de muncă, eventual chiar și rîta cea despre mediul din care sînt creaș sau despre cel în care își deșăjoară activitatea.

Dumitru MICU

„INTILNIRE PE UN MERIDIAN INDEPĂRTAT“

Ziarele noastre au semnalat recent sosirea la Moscova a scriitorului american Mitchell Wilson...

dere intelectual cit și emoțional, un efect palpabil...

roman de MITCHELL WILSON

Știința nu trebuie lăsată să devină o meserie...

fi spune el prietenului său Tony Haviland. Imi dau perfect de bine seama că, de azi înainte...

de la profesorul „dubiosului” în diferite conferințe...

În cartea noastră vedem la Moscova și ulterior la o mare...

„Mi s-a întâmplat oare?” — în răsăritul Godeceor...

Mai trebuie oare să spunem cu câtă neîndădare...

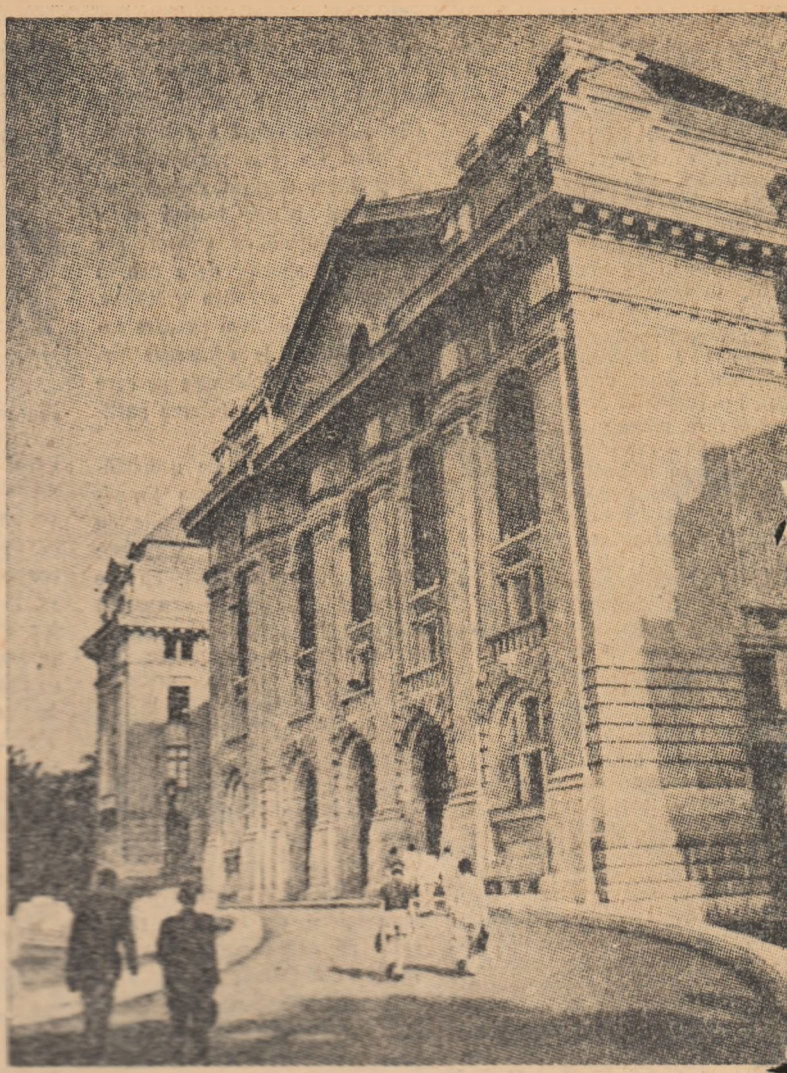
Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Întreaga principală a Universității din Debrețin

In Ungaria

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Aurel RĂU

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Aurel RĂU

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Aurel RĂU

Aurel RĂU

Aurel RĂU

complicata planuri orizontale, trăsând cu precizie liniile bulevardelor...

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Fiindcă cea mai mare parte a acțiunii romanului se desfășoară în capitala Uniunii Sovietice...

RENATO GUTTUSO (Italia)

Soțiile greviștilor

Probleme ale literaturii occidentale contemporane

Cunoașterea scriitorilor Andrei MAUROIS...

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

André MAUROIS

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

PROFILURI O. A. S.

Când l-a arestat pe Raphael Vintz, un tânăr brun cu ochi albaștri melancolici...

Castile a fost ales să-l ucidă. Atenția împotriva lui Salan care a oferit material pentru așa-zisul proces bazooka a primit...

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Prin multe din aceste lucruri am avut fericirea să trec și să cunosc oite ceva din noua lor viață.

Al. GIRNEAȚA